

SZAKDOLGOZAT

Nagy Brigitta

2024

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Budai Campus

Vidékfejlesztési és Fenntartható Gazdaság Intézet

**Bor és gasztroturizmus menedzser szakirányú továbbképzési
szak**

levelező tagozat

A BADACSONYI BORVIDÉK BORTURIZMUSÁNAK BEMUTATÁSA

Belső konzulens: dr. Pallás Edit Ilona
docens

**Belső konzulens
intézete/tanszéke:** Vidékfejlesztési és
Fenntartható Gazdaság
Intézet, Fenntartható
Turizmus Tanszék

Készítette: Nagy Brigitta

Budai Campus

2024

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	2. oldal
1.1. Témaválasztás indoklása	2. oldal
1.2. Célkitűzések és hipotézisek	3. oldal
2. Szakirodalmi áttekintés	4. oldal
2.1. A borvidék fogalma	4. oldal
2.1.1. Borrégiók	4. oldal
2.1.2. Bormarketing	5. oldal
2.2. A Borturizmus	5. oldal
2.2.1. Borturizmus fejlődése és jellemzői	7. oldal
2.2.2. Modern borturizmus	7. oldal
2.3. Borfesztiválok	9. oldal
2.4. A Balaton	10. oldal
2.5. Badacsonyi borvidék bemutatása	11. oldal
2.5.1. A borvidék ökológiája	12. oldal
2.5.2. A borvidék története	13. oldal
2.5.3. A borvidék szőlészete	15. oldal
2.5.4. A borvidék fajtaösszetétele	15. oldal
2.5.5. Kéknyelű	16. oldal
2.6. Bortermelés Magyarországon	16. oldal
2.6.1. Badacsonyi borvidék bortermelése	17. oldal
3. Alkalmazott módszerek	35. oldal
3.1. Szekunder kutatási módszerek	35. oldal
3.2. Primer kutatási módszerek	36. oldal
4. Eredmények és értékelésük	37. oldal
5. Következtetések és javaslatok	51. oldal
6. Összefoglalás	53. oldal
7. Irodalomjegyzék	55. oldal
Ábrák jegyzéke	57. oldal
Táblázatok jegyzéke	58. oldal
Mellékletek	59. oldal
Nyilatkozatok	63. oldal

1. Bevezetés

1.1. Témaválasztás indoklása

Azért választottam a Badacsonyi borvidék borturizmusának bemutatását témaként, mert itt nőttem fel és mélyen érdekel a téma. A szőlő és a borok világa mindig is közel állt a szívemhez, hiszen nagyapámnak Badacsonytördemicen volt szőlője, amely a mai napig a család tulajdona. Gyermekkorom óta részese voltam a szőlő megmunkálásának és a bor készítésének, ami nemcsak szoros kapcsolatot teremtett velem és a vidékkel, hanem mélyebb megértést is adott a borturizmus jelentőségéről.

A Badacsonyi borvidék gazdag kulturális öröksége és gyönyörű tájai mellett a borturizmus nemcsak a helyi borászatok népszerűsítését szolgálja, hanem hozzájárul a régió gazdasági fejlődéséhez is. Dolgozatomban célom, hogy feltérképezzem, miként képes ez a térség vonzani a látogatókat, és milyen hatással van ez a közösség életére.

A Badacsonyi borvidék nem csupán kiváló borairól híres, hanem a borturizmus szempontjából is kiemelkedő szerepet játszik Magyarország turisztikai palettáján. Az itt zajló boros események, fesztiválok és programok évről évre egyre több látogatót vonzanak, ami nemcsak a helyi gazdaságot, hanem a közösséget is felvirágoztatja. Személyesen is sok boros eseményen vettem részt, és mindig is érdekelt ennek a lebonyolítása.

Kutatási kérdésként felmerült bennem, hogyan képes ez a borvidék ennyi embert vonzani, és milyen tényezők járulnak hozzá ahhoz, hogy a borturizmus révén egyes térségek fejlődjenek. Dolgozatomban ezeket a kérdéseket fogom körüljárni, bemutatva a Badacsonyi borvidék borturizmusának sajátosságait és hatását a helyi közösségekre.

Az elmúlt tíz évben nyomon követtem a borvidéken a borturizmus alakulását, trendjeit, a kisebb borászatok fejlődésének történetét, marketing stratégiájukat, fajta használatukat, és az őshonos szőlőfajták visszatelepítését.

Az utóbbi években több indulóban lévő boros fesztivál felerősödésében is betekintést nyerhettem. Ez még inkább ébren tartotta bennem a vágyat, hogy mindezt leírhasam, és választ kapjak azokra a kérdésekre, amelyek folyamatosan foglalkoztatnak.

Célom, hogy kutatásom révén feltérképezzem, miként képes ez a térség vonzani a látogatókat, és milyen hatással van ez a közösség életére. A Badacsonyi borvidék nemcsak a borairól, hanem a gazdag kultúrájáról és hagyományairól is ismert, így a borturizmus fejlődése elengedhetetlen a helyi identitás megőrzéséhez is.

1.2. Célkitűzések és hipotézisek

Kutatásom célja annak a feltevésnek az alátámasztása, hogy a Badacsonyi borvidéken, a modern borturizmus hatására, népszerűbbé tudtak válni korábban kevésbé ismert desztinációk, hegyközségek, mint például a Tóti-hegy.

1. hipotézisem: Egy-egy boros rendezvény, fesztivál jelentős szerepet játszott a Szent-György hegy, valamint a kisebb és kevésbé ismert Tóti-hegy felvirágoztatásában.
2. hipotézisem: A borászatok többsége a Covid időszak alatt fejlesztette a borászat termék- és szolgáltatás palettáját.

Továbbá, kutatásom során azt is vizsgálom, hogy a Badacsonyi borvidék borturizmusának fejlődése hogyan alakult az elmúlt időszakban. Mivel a borvidék neve gyakran csak Badacsonyra korlátozódik, érdekes lenne feltérképezni, miként alakultak ki és terjedtek el a kisebb borászatok a környékbeli hegyekben, valamint, hogy ezek milyen marketingtevékenységekkel és rendezvényekkel támogatták meg népszerűségüket.

A kutatás során arra is kíváncsi vagyok, hogy a Badacsonyi borvidék vonzereje, amely a Balaton közelségéből, a vulkanikus hegyek szépségéből és a borkultúrából ered, hogyan hat a turisták számának növekedésére. Ezen kívül az eltöltött vendégéjszakák és a borászatok tapasztalatai alapján szeretném feltárni a borturizmus fellendítésének receptjét, valamint a borvidék hegyközségeinek forgalomművelésére vonatkozó lehetőségeket.

2. Szakirodalmi áttekintés

2.1.A borvidék fogalma

A borvidék olyan termőhelyek összessége, amely több település közigazgatási területére kiterjedően hasonló éghajlati, domborzati, talajtani adottságokkal, jellemző fajtaösszetételű és művelésű ültetvényekkel, sajátos szőlő- és bortermelési hagyományokkal rendelkezik, és amelyről sajátos jellegű borászati termékek származnak. (2004.évi XVIII. törvény a szőlőtermesztésről és borgazdálkodásról)

2.1.1. Borrégiók

A borrégió a meghatározás szerint olyan szomszédos, vagy egymáshoz közel eső borvidékek önkéntes társulása, amelyek a természeti adottságok, valamint a szőlő- és bortermelési hagyományok tekintetében hasonlóak, vagy amelyek egymással földrajzilag egységet képeznek. Magyarország borrégióiról, borvidégeiről jogszabály rendelkezik. Összesen hat borrégiót, azon belül pedig 22 borvidéket különböztetünk meg az éghajlat, a domborzat, a talajtan és saját történelmük szerint.

Magyarországon borrégiói a következők: Balaton, Felső-Pannon, Duna, Felső-Magyarország, Pannon és Tokaji Borrégió.

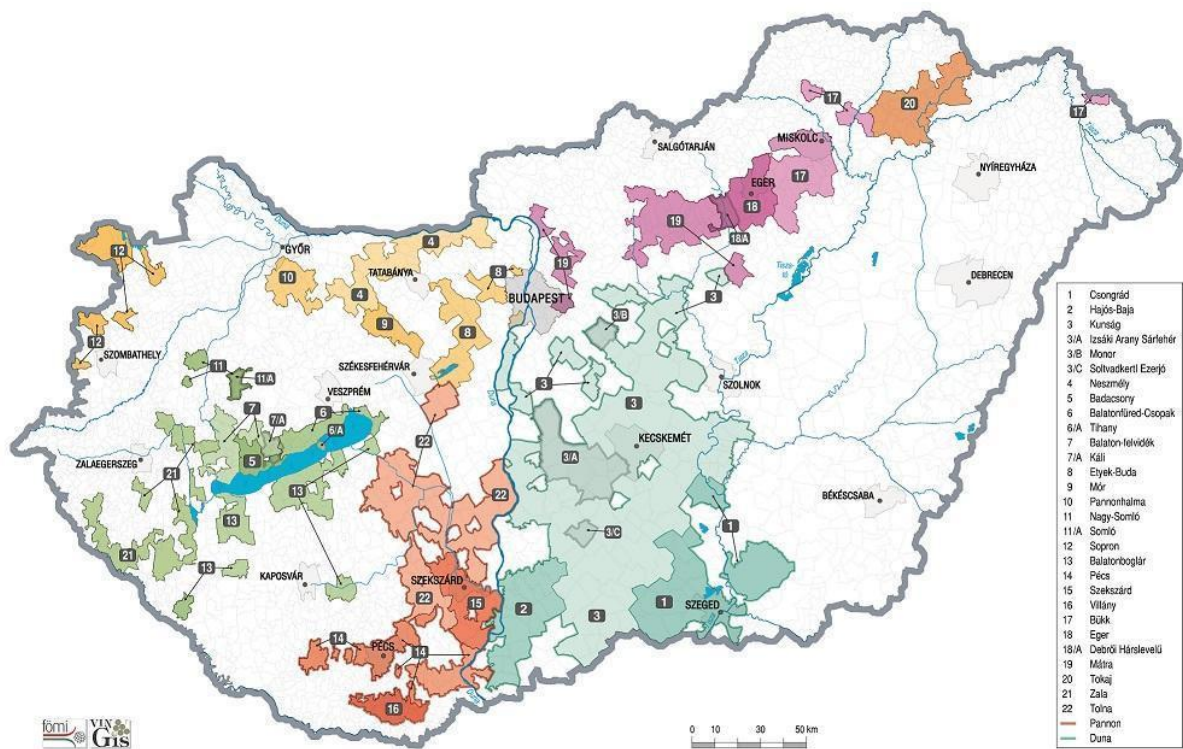
A Balaton borrégió a „magyar tenger” körül található borvidékeket öleli fel. Hat borvidék alkotja: a Badacsonyi, a Balatonboglári, a Balaton-felvidéki, a Balatonfüred-Csopaki, a Nagy-Somlói és a Zalai. Jellegzetes fajta itt elsősorban az olaszrizling.

A Badacsonyi borvidék a Balaton borrégióhoz tartozik. Egy-egy borrégió tulajdonképpen több borvidéket is összefog.

Az 1. ábrán Magyarország 22 borvidékét mutatom be.

1. ábra: Magyarország borvidégeinek bemutatása térkép

(Forrás: HNT, 2017)

2.1.2. Bormarketing

A bortudományok ötvöze, de nem csupán egyszerű összessége. A bormarketing gyakorlati tevékenység, alkalmazott tudomány, számos szakterület kapcsolódásából jött létre. Az elméleti marketing mellett a szőlészeti és borászati technológia, a borökonómia, a piaci ismertek, szociológia, reklám, stb. szükségeltetnek ahhoz, hogy a bormarketing jól felépített, hatékony legyen. A bormarketing fogalma alatt nem két független tudomány egymáshoz illesztését kell érteni, hanem egy teljesen önálló szakterületet. (Molnár, 2007)

2.2. Borturizmus

A borturizmus a borok kóstolása, fogyasztása, készítésének megismerése által motivált utazás. A pincelátogatások, a borkóstolás, a borral kapcsolatos események egyre sikeresebbek, de a borturizmus önmagán túl is jelentős mértékben hozzájárul a turizmus fejlődéséhez. (Várhelyi, 2012)

M.C Hall és munkatársai (2000) megfogalmazása szerint a borturizmus szőlőültetvények, borászatok, borfesztiválok és borbemutatók látogatása a szőlőborok kóstolása és/vagy egy borvidék tulajdonságainak megtapasztalása céljából.

A borturizmus napjaink magyar turizmusának legdinamikusabban fejlődő területe a kisebb, interdiszciplináris jellegű területek közül. Hazai jelentőségét több tényező is alátámasztja. Magyarország jelentős hagyományokkal büszkélkedhet a borkultúra terén, ennek ellenére gyakorlatilag ismeretlen a világ borpiacán. Turisztikai desztinációként sikeresebb, mint borexportőrként. Ezért a magyar bor megismertetésének, a bormarketingnek a leghatékonyabb formája éppen a borturizmus kihasználása lehet. Ez természetesen pozitívan hathat a turizmus egészére, hiszen a turisztikai kínálatot szélesíti. (turizmusonline, 2024)

A borturizmus fogalma alatt az alábbi meghatározást értik: A borturizmus a turizmus olyan speciális ága, mely a borhoz, mint vezérmotívumhoz kapcsoltan egy adott borvidék szőlőtermesztésének és borászatának eredményeit mutatja be, mellette a térség történelmi, kulturális és gasztronómiai jellegzetességeit is prezentálja. A borturizmus által a vendégek közvetlen, személyes kapcsolatba kerülnek a vendéglátókkal, ezáltal személyre szabott szolgáltatásokat kaphatnak, különleges tapasztalatokat gyűjthetnek. A borturizmus tehát a helyi hagyományokat, kultúrát óvja és őrzi, fokozottan védi a tájat és a természeti értékeket. Gasztronómiai érdeklődésen alapszik, ám szükségszerű velejárója a termelés (üzem- és ültetvénylátogatás), a feldolgozás (pincék látogatása), a táj, az épített környezet, a hagyományok, a művészetek és a kulturális események iránti érdeklődés is. A borturizmus növekvő népszerűségének legfőbb oka, hogy a borkultúrán keresztül a vendégek kapcsolatba kerülhetnek egy térség sajátos vonásaival, hagyományaival, életmódjával, művészetével. Ez indokolja, hogy az adott terület érdekében a térségi szereplők életben tartsák a helyi borokat, ételeket, társadalmi és kulturális kapcsolatokat, hagyományokat, és a térség sajátos légkörét meghatározó egyéb elemeket és azt minél magasabb minőségben, mint „élmény” termékcsomagot értékesítsék a turizmus piacán. (Piskóti, 2019)

Az említett trendeket kihasználva a borvidékek a fenntartható gazdasági fejlődés meghatározó tényezőivé válhatnak Európa számos vidékén. A borturizmus a térségre jelentős gazdaságélénkítő hatást gyakorol: befolyásolja a fogyasztást, magas élőmunka-igénye miatt jelentős szerepet kap a munkahelyteremtésben, beruházás-élénkítő, térségfejlesztő, pozitív településképp kialakító hatást fejt ki, és ezekből adódóan lakosságmegtartó szereppel bír. Emellett kulturális szempontból gyarapítja a turisták ismereteit, segíti a honismeret

fejlesztését, elősegíti a kulturált borfogyasztás népszerűsítését és hozzájárul a térség polgárosodásához.

A fenti hatások kifejtése érdekében a borutak feladata felfedezni és továbbfejleszteni az általuk képviselt borvidékek egyedi jellegét.

2.2.1. Borturizmus fejlődése és jellemzői

A borturizmus kialakulása és fejlődése az újkorban, különösen az Újvilágban, több lépcsőben zajlott, különböző tényezők hatására. Az alábbiakban bemutatom a borturizmus főbb jellemzőit és tendenciáit:

- Borászati túrák és kóstolók: A borturizmus egyik alapvető eleme a szervezett túrák és kóstolók, amelyek lehetőséget biztosítanak a látogatóknak, hogy megismerjék a borászati folyamatokat, az előállítási folyamatokat és a különböző borokat. Ezek a programok segítenek a borászati élmények fokozásában és a helyi borok népszerűsítésében.
- Oktatás és élmény: A borturizmus egyre inkább az oktatásra és az élményszerű bemutatókra helyezi a hangsúlyt. Az ilyen programok lehetővé teszik a látogatók számára, hogy mélyebben megismerjék a bor kultúráját, a szőlőtermesztés technikáit és a bor készítési folyamatát. Az élménypedagógiai megközelítések révén a résztvevők aktívan bevonódnak a tanulásba.
- Borfesztiválok és borünnepek: A borfesztiválok és borünnepek világszerte népszerű eseményekké váltak, amelyek a borkultúra ünneplésére és népszerűsítésére szolgálnak. Ezek az események nemcsak a borászok és a borfogyasztók közötti kapcsolatot erősítik, hanem hozzájárulnak a helyi közösségek gazdasági fejlődéséhez is, mivel vonzzák a turistákat és fokozzák a helyi termékek iránti érdeklődést.

Ezek a tényezők összességében hozzájárultak a borturizmus dinamikus fejlődéséhez, amely a helyi kultúrák és gazdaságok élénkítését célozza.

2.2.2. Modern borturizmus

Bár a borturizmusra tekinthetünk egy önálló tevékenységi ágként, de ha marketing szempontjából vizsgáljuk ezt a területet, akkor értelmezhetjük egy értékesítési csatornaként, a borkedvelőket direkt megszólító kommunikációs eszközként is.

Ha a borturizmust vizsgáljuk, az első trendnek a műfaj iránt növekvő érdeklődést tekinthetjük. Bár itt Európában az IWINETC-t már tíz éve rendezik meg, Dél-Afrikában 2016-ban szerveztek először konferenciát a bor- és gasztroturizmus témájában. A tavaly az ENSZ Turisztikai Világszervezete (United Nations World Tourism Organization, UNWTO) által Grúziában megrendezett turisztikai konferencián is kiemelt figyelmet kapott a borturizmus, ahogyan a portugál Must Ferment találkozón is.

Amiért ez manapság fontos téma elsődlegesen, hogy több ember kel útra turisztikai célból, mint eddig bármikor a történelem folyamán. A 2015-ös adatok szerint 1,184 milliárd ember utazott, 51%-uk Európába, 23%-uk Ázsiába és a Csendes-óceán térségébe, 16%-uk az amerikai kontinensre, 5%-uk pedig a Közel-Keletre, és nagyságrendileg ugyanennyien Afrikába. Ez a szám 1996-ban még épp csak meghaladta a félmilliárdot. (UNWTO, 2015)

Ha végiggondoljuk, kik utaznak, és nagyító alá vesszük az egyes generációk jellegzetességeit, azt vehetjük észre, hogy minél fiatalabb valaki, annál nagyobb valószínűséggel városlakó. Ebben az esetben várhatóan inkább a lakókörnyezetben, a városban történő borbeszerzés jelentősége nő a közvetlenül a pincészetnél történő vásárlás helyett.

Ennek egyik következménye a saját márkás borok erősödése nemcsak a hiper- és szupermarketekben, hanem az étterem- vagy szállodaláncokban is. Ahogy koncentrálódnak az értékesítési csatornák, egyre jobban meg kell becsülni azokat a borkedvelőket, akik veszik a fáradságot, felkeresik a pincéket, és személyesen tőlük vásárolnak.

A turizmussal kapcsolatos másik fontos trend, hogy amennyiben divatossá válik egy terület, és már nemcsak egy szűkebb réteget, hanem a tömegturizmust is kezdi vonzani, annak lehetnek negatív következményei is. Gondoljunk csak Barcelonára vagy Prágára, de mutatnak ebbe az irányba jelenségek Budapesten is. Sok kormányzat ennek megfelelően kiemelt prioritásként kezeli ezt, és a turisztikai mágnesnek számító nagyvárosokból egyre inkább a vidék, például egy borvidék felé tolja át a turisták forgatagát.

A harmadik trend szerint a borturizmus ma már nem azt jelenti, mint korábban. A modern borturizmus manapság már rég túllépett azon, hogy valaki bejelentkezik egy pincéhez, és részt vesz egy nyolcboros kóstolón, majd pincepörköltet fogyaszt. Ehelyett egyre inkább az élményszerzés került a figyelem középpontjába, ahol a vendégek azt várják, hogy pozitív értelemben meglepjék őket, és autentikus tapasztalatokkal szerezzenek nekik örömet.

A borturizmus a gasztroturizmus egyik ága, ami pedig az élményturizmus kategóriájába

sorolható. Úgy is kell tervezni, felépíteni és kezelni ezeket az utazókat, mint akik azért indulnak el és érkeznek hozzánk, hogy élményekkel gazdagodjanak.

A borturisztikai szolgáltatásokat nyújtó vállalkozásokat manapság három kategóriába sorolhatjuk.

Az első csoportba azok a cégek tartoznak, amelyek esetében a működésük középpontjában a borok állnak, és a turizmusból származó bevételek kiegészítő jellegűek.

A második kategóriába olyan, szintén borra épülő vállalkozások sorolhatóak, amelyek esetében kiemelt forrásnak számít a borturizmus. Erre az olyan pincészetek szolgálnak példaként, amelyek szinte kizárólag a látogatók számára történő értékesítésből élnek. Az Újvilágban több olyan szőlőbirtok is működik, amelyeknél már az ültetvények kialakításakor kiemelt szempontot jelentett a látogatók, vendégek fogadása, az általuk élvezhető kilátás és egyéb, a helyszínből fakadó lehetőségek kiaknázása.

A harmadik egységet pedig a turisztikai szolgáltatók képviselik, akik helyzetüknél és közönségüknél fogva boros programok szervezésével is foglalkoznak. (Wineglass, 2024)

2.3. Borfesztiválok

A borfesztiválok és borünnepek világszerte népszerű események, amelyek a borkultúra ünneplésére és népszerűsítésére szolgálnak. Ezek az események nem csupán a borok bemutatására koncentrálnak, hanem a helyi kultúra és gasztronómia gazdagítására is. Az alábbiakban bemutatom, hogyan járulnak hozzá a borturizmus fejlődéséhez és a régiók gazdasági növekedéséhez:

Helyi termelők támogatása: A borfesztiválok lehetőséget biztosítanak a helyi borászoknak, hogy bemutassák termékeiket, ezzel támogatva a helyi gazdaságot és a kistermelőket.

Turizmus növekedése: A fesztiválok vonzzák a látogatókat, ami nemcsak a borászatok forgalmát növeli, hanem a szálláshelyek, éttermek és egyéb szolgáltatások iránti keresletet is.

Kulturális programok: A rendezvények gyakran magukban foglalják a helyi kultúra, zene, tánc és gasztronómia bemutatását, így a látogatók autentikus élményekben részesülhetnek.

Hálózatépítés: A borfesztiválok kiváló alkalmat nyújtanak a borászok és a szakmai szereplők közötti kapcsolatok építésére, ami hosszú távon is segítheti a borászatok fejlődését.

Tudatosság növelése: A rendezvények hozzájárulnak a borok és a bortermelés iránti tudatosság növeléséhez, segítve a közönségnek a borkultúra megértését és a tudatos fogyasztást.

A borfesztiválok és borünnepek nem csupán szórakoztató események, hanem a borturizmus és a helyi gazdaság fejlődésének fontos motorjai. Ezek az események hozzájárulnak a közösségek identitásához, és lehetőséget teremtenek a borászatok számára, hogy a nagyközönség elé tárják kincseiket.

A legfontosabb borfesztiválok, borünnepek a világon:

- Vinitaly, Verona, Olaszország

A Vinitaly a világ egyik legnagyobb és legismertebb borfesztiválja, amelyet évente áprilisban rendeznek Veronában. Az esemény négynapos, és több mint 4,000 kiállítót és 150,000 látogatót vonz. A fesztivál során borkóstolók, mesterkurzusok, és szakmai konferenciák kerülnek megrendezésre (Vinitaly, 2023).

- Bordeaux Wine Festival, Bordeaux, Franciaország

A Bordeaux Wine Festival két évente kerül megrendezésre Bordeaux városában, és a világ egyik legnagyobb borfesztiválja. Az esemény négynapos, és a látogatók több mint 80 borászat termékeit kóstolhatják meg. A fesztivál részeként hajókirándulások, tűzijátékok és koncertek is várják az érdeklődőket (Bordeaux Wine Festival, 2023).

- Melbourne Food and Wine Festival, Melbourne, Ausztrália

A Melbourne Food and Wine Festival évente kerül megrendezésre márciusban, és több mint 250 eseményt kínál, beleértve borkóstolókat, vacsorákat és főzőbemutatókat. Az esemény célja a helyi és nemzetközi borok, valamint a gasztronómia népszerűsítése (Melbourne Food and Wine Festival, 2023).

- Rioja Wine Harvest Festival, Logroño, Spanyolország

A Rioja Wine Harvest Festival, amelyet szeptemberben rendeznek meg Logroño-ban, a Rioja borvidék szüretének ünnepe. Az esemény során a látogatók borkóstolókon, szüreti felvonulásokon és kulturális programokon vehetnek részt. A fesztivál fénypontja a szüreti szőlőtáposás (Rioja Wine Harvest Festival, 2023).

2.4. A Balaton

A Balaton és térsége Magyarország kiemelkedően fontos idegenforgalmi desztinációja. A magyar turisztikai bevételek 22%-a a Balaton turisztikai régióban keletkezik. Mind a

belföldi, mind a külföldi turisták körében Budapest után a második legnépszerűbb úti cél a Balaton. Gazdasági jelentősége tehát országos szinten igen meghatározó, annak ellenére is, hogy sajnos a szezonális még mindig igen jellemző a térségre. (KSH, 2014) A Balaton Közép-Európa legnagyobb tava, nemzetközi jelentőségű vizes élőhely. Kiemelkedő jelentőséggel bír hazánk életében mind gazdasági, mind társadalmi szempontból. A római kortól kiváló borairól ismert vidéken, a tó hatalmas vízfelülete különleges mikroklímát teremt a szőlőtermesztés számára.

A Hegyközségek Nemzeti Tanácsa által végzett kutatás szerint a fogyasztók kevésbé ismerik a balatoni borrégiót, mindössze Badacsonyt tudják megemlíteni a térségből, és a válaszadók csupán 8%-a látogatna el erre a területre legszívesebben. (HNT, 2017.)

2.5. Badacsonyi borvidék bemutatása

A Badacsonyi borvidék Veszprém megyében a Balaton északnyugati részén, a Tapolcai-medence síkjából kiemelkedő tanúhegyek lejtőin, illetve a Balaton-felvidék Zánkától nyugatra eső, a Balaton partvonalát kísérő hegyek oldalain, szelíd lankáin a Bakonyvidék agroökológiai körzetben alakult ki. A szőlők a Badacsony (438 m), a Szent-György-hegy (415 m), Szigliget hegyei (230-250 m), a Tóti-hegy (347 m), a Gulács (393 m), a Csobánc (376 m), valamint az Ábrahámhegy lejtőin találhatóak. (2. ábra)

A borvidékhez tartozó települések: Ábrahámhegy, Badacsonytomaj, Badacsonytördemic, Balatonrendes, Balatonszepezd, Gyulakeszi, Hegymagas, Káptalantóti, Kisapáti, Kővágóörs, Nemesgulács, Raposka, Révfülöp, Salföld, Szigliget, Tapolca.

Jelenlegi területe 1326 ha, melyből 1220 ha termő. (HNT, 2017)

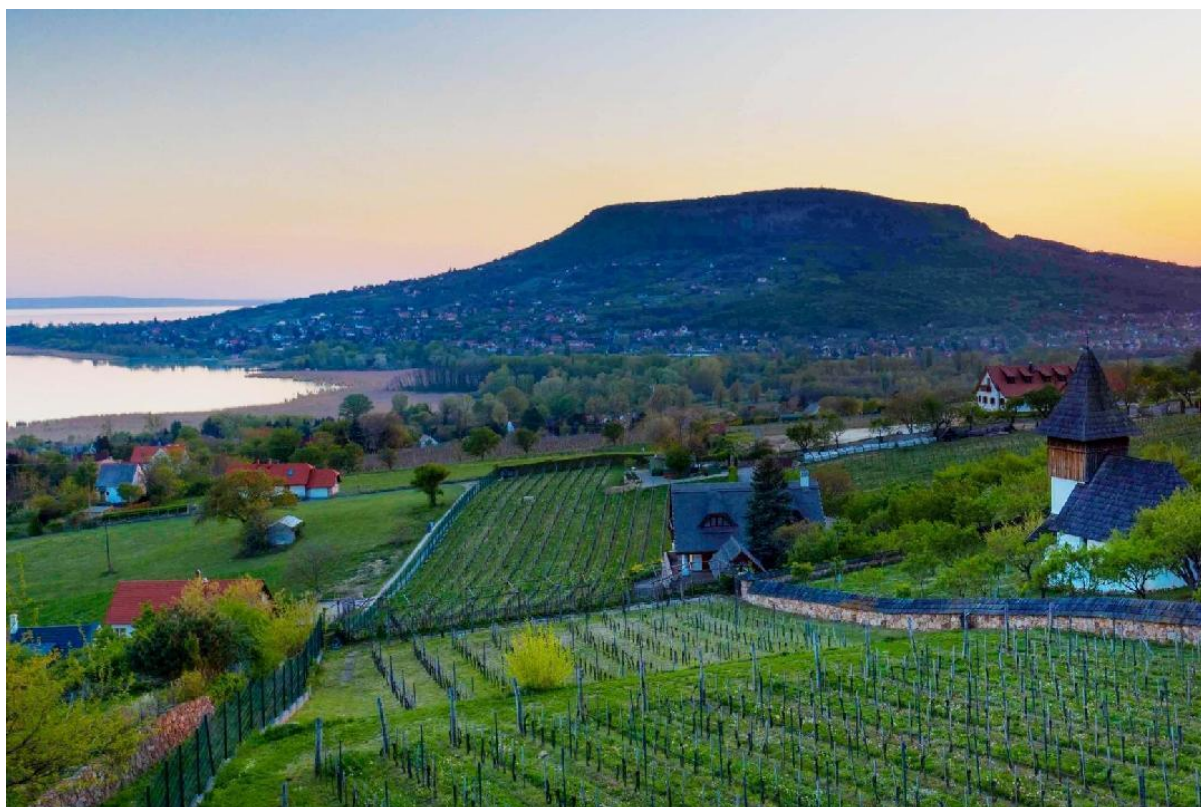
BalatonBor tagság

A BalatonBor az első termelői összefogásra épülő régiós bormárka Magyarországon. Valójában egy közös márkanév alatt megjelenő olaszrizling, amit a Balaton régióhoz tartozó borvidékek termelői készíthetnek el. Balatoni Kör és a Rizling Generáció egy mederbe terelte a termelők gondolkodását, mellyel hétköznapi, könnyű, citrusos, zöldség jellegű, nagyon szép sav és cukor aránnyal rendelkező, hétköznapi, úgynevezett jó ívású bort készítettek. Mind az északi, mind a déli part termelői részt vesznek a kezdeményezésben, ami 2016 óta

biztos alapokra helyezi a könnyed, nyári, nem hordós érleléssel készülő balatoni fehérborok kérdését. A megjelenés azonos, csak a termelők neve változik. (bor.hu)

2. ábra: Badacsonyi szőlőhegy

(Forrás: csodalatosmagyarország.hu)

2.5.1. A borvidék ökológiája

A Badacsonyi borvidék klímaviszonyai kiegyenlítettek, szélsőségektől mentesek. Területe a Dunántúl dombos-hegyes terület éghajlati körzetéhez, ezen belül a mérsékelt meleg-mérsékelt nedves éghajlati típusba tartozik. A tavasz viszonylag korán érkezik, a nyár nem túl forró, melyet gyakran hosszú, rendszerint októberbe is átnyúló, derűs, száraz ősz követ, a tél enyhe. Az évi középhőmérséklet 10,2-10,5°C. Jelentősebb, a szőlőtőkék idős fás részeit is károsító téli fagykár ezen a vidéken ritkán fordul elő. A Balaton vízfelületének hőmérséklet kiegyenlítő hatása csak a tómedencét körülvevő 500-800 méteres sávban mutatható ki, különösen késő tavasszal és kora ősszel, amikor a tó vize általában 3°C-kal melegebb, mint a levegő.

Az évi napfénytartam megközelíti a 2000 órát. A víztükör által visszavert napsugarak a tó környéki szőlőültetvények fényviszonyait jelentős mértékben javítják. Szembetűnő, hogy a Balaton északi partvidékének a tágabb térségénél kedvezőbb a nyári sugárzás ellátottsága, ami a Bakony tömegétől okozott főn jellegű leáramlások, valamint a hűvösebb vízfelület nappali felhősztató hatásával függ össze. Az évi csapadékmennyiség 650-700 mm. Az uralkodó szélirány az északi, amit közel azonos súllyal az északnyugati követ.

A Badacsonyi borvidék szőlőhegyei a Tapolcai-medencében felmagasodó, csodálatos látványt nyújtó kettős csonkakúp formájú (Badacsony, Szent-György-hegy, Csobánc), ritkábban kúpalakú (Tóti-hegy, Gulács) tanúhegyek, melyek tulajdonképpen bazalt rétegvulkánok. Keletkezésükkor a pannóniai üledékre települtek, amelyeket későbbi korokban megvédték a lepusztulástól. Így az eredeti tengerfenék szintje ma a tapolcai síkság felett mintegy 270-300 méter magasságban található. A Badacsony és társai tehát tanúskodnak a földtörténeti múltrol, ezért kapták a "tanúhegy" elnevezést. A szőlőültetvények a bazaltsapkát szoknyaszerűen körülvevő különféle üledékekből (pannonagyag, pannonhomok, pliocén homok, helyenként lösz) álló meredek, gyakran teraszosan művelt lejtőkre települtek. A rajtuk képződött talajok a hegy csúcsa felé mindinkább bazalt és bazalttufa törmelékkel keverednek.

Szigliget hegyei az előzőktől eltérő felépítésűek. Anyaguk vulkáni hamuból, márga, szilur kori fillit, perm-i vörös homokkő, triász mészkő és dolomit darabkákból összeragadt tufa.

Badacsonyörstől Zánkáig húzódik a Balaton-felvidék hegyvonulatának nyugati szakasza, melynek fő tömege homokkő. A szőlőkkel borított hegyelőtéri lejtőket, lankákat itt is harmad- és negyedidőszaki üledékek takarják.

A bazaltmálladékokon képződött talajoknak, a közet kémiai összetételének köszönhetően jó és folyamatosan biztosított a kálium-, a magnézium- és a mikroelem-ellátottsága. A sötét színű bazaltnak további kedvező tulajdonsága, hogy nappal magába gyűjti és tárolja a Nap melegét, majd az elnyelt hőmennyiséget éjszaka visszasugározza környezetébe. A bazalt és bazalttufa törmelékkel, málladékokkal egyes talajok ennek megfelelően jó hőelnyelő képességgel rendelkeznek, ami biztosítja gyors felmelegedésüket. (Lőrincz et al., 2015)

2.5.2. A borvidék története

Ezen a borvidéken már 2000 évvel ezelőtt is virágzó szőlőkultúra volt. Római kori metszőkések, szőlőfürttel díszített sírok, falfestmények, szobrok tanúskodnak erről. A

Badacsony lábánál vezetett a rómaiak híres hadiútja Aquincumba. A szervezett szőlőtelepítés Badacsonyban Probus császár nevéhez fűződik.

A szőlőtermesztést honfoglaló őseink itt is folytatták. A XII. századból már olyan feljegyzések, adománylevelek származnak, amelyekben a birtoktagozódás különböző szintjeiről olvashatunk: egyes dűlőkben parasztszőlők voltak, néhányan „pincés szőlőket”, míg mások csak „darab szőlőket” (az utaktól távolabb eső dűlők területei) birtokoltak.

1209-ben II. András király a Szent György-hegyet Sebes comesnek, a főpohárnok mesternek adományozta. A XIII. században újabb adományozások követték ezt a példát, így a borvidék tekintélyes része a szerzetesek kezébe került.

A XVIII-XIX. század az itteni szőlőtermesztésben fellendülést hozott. Javultak az útviszonyok, egyre több szőlőt telepítettek. 1756-ban a hegytörvénnyel már leszabályozták a szőlőhegy rendjét. A XVIII. században a badacsonyi ürmös hírneve a tokaji borokéval is felvette a versenyt. Nagy jelentőségre tett szert a Kéknyelű fajta, amelyet a Budai zölddel együtt termesztettek (a termékenyülés végett) és együtt is szüreteltek, de Kéknyelűként hoztak forgalomba.

1846-ban létrehozták Badacsonyban az első kikötőt, ami a város értékét növelte, a környező megyék nemessége szívesen vásárolt itt birtokot és telepített szőlőt, Ranolder János veszprémi püspök kőkeresztet állíttatott a Badacsony déli oldalára és szőlőterületeinek rendben tartásával mutatott példát a többi helyi termelőnek.

A borvidéken Bogyai Lajos ismerte fel először az oltványok jelentőségét, amit hirdetett is. A filoxéravészt követően a szőlőtermesztés-technológia ezen a borvidéken is nagy változáson ment keresztül. A szőlőrekonstrukció részeként már a talajvédelemmel is elkezdtek foglalkozni, ennek keretében kőtámfalakat építettek az erózió csökkentésére. Sajnos a borvidék hírnevéből egyre többen szerettek volna részesülni, ezért az újabb és újabb birtokvásárlások eredményeként kezdtek a szőlőterületek elaprózódni (ez az elaprózodottság még ma is jellemző).

A XX. század elején megindult idegenforgalom kedvező hatással volt a borkereskedelemre is. Az 1930-as években például a Kisfaludy-féle prэшázban megindult a borkimérés, majd vendéglőt is nyitott a hercegség.

A második világháborút követő államosítás, tömegbortermelés az ország más területéhez hasonlóan itt is éreztette hatását. Ennek ellenére a II. szőlőrekonstrukció alatt a Szőlészeti Kutató Intézetnek és Állami gazdaságnak köszönhetően újabb támfalak épültek és egy komplex vízelvezető hálózatot is létrehoztak. A Kutató Intézet munkáját dicséri, hogy számos

nemzetközi megmérettetésen értek el és érnek el ma is sikereket boraikkal. (Lőrincz et al., 2015)

2.5.3. A borvidék szőlészete

A Badacsonyi borvidéken a filoxéravész után a bakművelés terjedt el és itt érte el hazánkban legjellegzetesebb, legszebb formáját. A művelésmódváltás nem egyszerre, hanem hosszabb idő alatt, fokozatosan ment végbe. A "bagolyszemes" metszés, vagyis az elágazások nélküli kopaszmetszéses fejművelés sokáig tartotta magát a "sarkos műveléssel" vagy más néven "bakmetszéssel", vagyis az elágazások nevelésével kialakított, rövidcsapos (két világos "szemes") metszésű bakműveléssel szemben.

A szőlőterületek a rendszerváltás után zömmel magántulajdonba kerültek. A jelenlegi birtokszerkezet elaprózott, az átlagos birtoknagyság 0,4-0,8 ha. (HNT, 2017)

2.5.4. A borvidék fajtaösszetétele

A Badacsonyi borvidék fajtaösszetétele, s annak változásai az elmúlt 100-150 évben kis különbségekkel hasonlóan alakult mint a Balatonfüred-Csopaki borvidéken köszönhetően többek között a közel azonos természeti adottságoknak, történeti és termesztési hagyományoknak, társadalmi-gazdasági környezetnek és nem utolsósorban a sokáig közös rendeleti szabályozásnak.

A két borvidék fajtahasználatában persze különbségek is vannak. Ezek közül talán a legfontosabb, hogy az Olasz rizling elsősorban az ún. "Balatoni Riviérán" vált uralkodó fajtává, s a Badacsonyi borvidékhez közelítve az ültetvények a fajták szempontjából változatosabb képet mutattak. Például 1926-ban a Badacsony-hegyen a fajtaösszetétel a következőképpen alakult: Olasz rizling 40 %, Szürkebarát 20 %, Zöld szilváni és Kéknyelű 10-10 %, Ottonel muskotály és Sárga muskotály 6-6%.

Napjainkban a Badacsonyi borvidéken elsősorban fehérborszőlő-fajtákat (1125 ha) termesztnek, de a vörösborszőlő-fajták (201 ha) aránya is egyre nagyobb. A legnagyobb területen termesztett fajta az Olaszrizling (534 ha), melyet a Szürkebarát (197 ha), a Rajnai rizling (58 ha) és a Kéknyelű (46 ha) valamint a Rizlingszilváni (40 ha) követ. A vörösborszőlő-fajták közül a Pinot noir-t (76 ha) termesztnek a legnagyobb területen, utána

sorrendben a Cabernet sauvignon (33 ha), a Kékfrankos (24 ha), a Zweigelt (21 ha), és a Merlot (14 ha) következnek. (HNT, 2017)

2.5.5. Kéknyelű

A Kéknyelű egy ősi magyar fajta, amit kimondottan csak Badacsonyban a Badacsonyi Borvidéken termesztnek. Elnevezése onnan ered, hogy mikor a szőlő érésközei állapotban ér, a levél fonákja bekékül. A növény nem önbeporzó sok társához képest, így ültetni kell a közelébe egy porzó növényt, ami sok esetben a Budai zöld bizonyult a legjobbnak. Mostanában megjelent a Kéknyelű és a Budai Zöld keresztezésével előállított hibridnövényt, amit Rózsakőnek hívnak. A kéknyelű fürtjei lazák. Mindebből következően nem túl nagy mennyiséget terem. Bora a rusztikus fajták közé tartozik.

Más borokkal ellentétben ízvilága egyszerű. A friss bor halványzöld, érlelés során is világos marad. Illata határozott, de nem tolaodó, jellegében sok közös van a királyleánykával. Élénk savérzetet ad. Hosszabb érlelés után nagyívű savharmóniát produkál. A kellemes illat mellett a szépségét a savak finomsága, vagy éppen a nyersessége, férfiasága adja. A bora fiatalon is kellemes, de az igazi élményt több éves érlelés után nyújt. (vinopedia.hu, 2024)

2.6. Bortermelés Magyarországon

A 3. ábra Magyarország bortermelésének alakulását szemlélteti 12 év viszonylatában, borvidéki bontásban. Az adatok részletes elemzése lehetővé teszi a különböző borvidékek közötti összehasonlítást, valamint a termelési trendek és változások feltérképezését.

Borvidékek teljesítménye: Az ábrán jól látható, hogy egyes borvidékek, mint például a Badacsonyi borvidék, kiemelkedő teljesítményt nyújtottak a vizsgált időszakban, míg mások stagnáltak vagy csökkentek. A 12 éves időszak során megfigyelhetők a termelés csúcsévei, amelyek összefüggésben állhatnak a kedvező időjárási körülményekkel, az új telepítésekkel, valamint a borászatok marketing- és rendezvényeinek növekvő népszerűségével.

Érdemes figyelni a jelentős visszaeséseket is, amelyek a piaci korlátozások, minőségorientált átalakítások vagy a globális események, például a COVID-19 hatására következtek be. Badacsonyi borvidéken jelentős változások figyelhetők meg az elmúlt években. 2016-ban a bortermelés terén drámai csökkenés tapasztalható. Ez a csökkenés valószínűleg területi

átrendeződésekhez és új szőlőültetvények telepítéséhez kapcsolódik. A 2011-2015 közötti időszakban a termésmennyiség több mint 100%-os növekedést mutatott. Ez a növekedés a borvidék iránti fokozódó érdeklődés eredményeként értelmezhető. A 12 éves bortermelési adatok elemzése segít megérteni a hazai borpiac dinamikáját, és rávilágít a különböző borvidékek fejlődési pályáira. (3. ábra)

3. ábra: Magyarország bortermelése hl-ben, borvidéki bontásban

Forrás: KSH (2011-2023) adatok alapján

Magyarország bortermelése borvidéki bontásban 2011-2023

Borvidék	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Badacsonyi Borvidék	48 053 hl	36 617 hl	44 157 hl	38 298 hl	50 195 hl	25 052 hl	115 448 hl	122 138 hl	84 331 hl	89 022 hl	75 470 hl	97 346 hl	79 908 hl
Balatonboglári Borvidék	202 156 hl	172 849 hl	210 596 hl	167 752 hl	237 421 hl	198 847 hl	103 771 hl	137 428 hl	106 481 hl	98 161 hl	92 013 hl	83 182 hl	80 281 hl
Balaton-felvidéki Borvidék	30 884 hl	23 029 hl	26 490 hl	19 762 hl	26 335 hl	15 304 hl	19 420 hl	19 470 hl	13 998 hl	12 790 hl	12 036 hl	10 452 hl	6 529 hl
Balatonfüred-Csopak Borvidék	64 608 hl	46 994 hl	60 014 hl	52 844 hl	70 828 hl	49 291 hl	27 169 hl	52 399 hl	42 087 hl	46 906 hl	50 494 hl	48 134 hl	52 572 hl
Bükkői Borvidék	26 444 hl	26 554 hl	30 091 hl	21 068 hl	25 345 hl	29 498 hl	12 768 hl	21 627 hl	12 833 hl	16 046 hl	18 014 hl	12 921 hl	7 153 hl
Csongrádi Borvidék	29 247 hl	5 434 hl	28 508 hl	27 157 hl	23 147 hl	25 264 hl	7 072 hl	7 921 hl	7 424 hl	6 346 hl	2 297 hl	1 934 hl	1 955 hl
Egri Borvidék	237 820 hl	222 371 hl	220 063 hl	213 272 hl	260 360 hl	268 432 hl	268 544 hl	256 512 hl	155 549 hl	289 624 hl	281 987 hl	226 861 hl	185 543 hl
Étkek-Budai Borvidék	74 442 hl	67 082 hl	76 526 hl	74 232 hl	81 147 hl	96 689 hl	79 935 hl	109 783 hl	98 527 hl	71 140 hl	88 648 hl	90 582 hl	89 930 hl
Hajós-Bajai Borvidék	50 547 hl	21 728 hl	69 463 hl	69 969 hl	64 861 hl	60 855 hl	64 469 hl	66 933 hl	75 025 hl	80 825 hl	92 442 hl	75 032 hl	66 224 hl
Kunsági Borvidék	770 424 hl	311 137 hl	933 321 hl	1 041 883 hl	977 031 hl	1 165 748 hl	1 519 890 hl	1 859 907 hl	1 430 584 hl	1 505 835 hl	1 614 206 hl	1 545 683 hl	1 749 320 hl
Mátrai Borvidék	233 604 hl	212 529 hl	259 199 hl	204 860 hl	238 179 hl	262 311 hl	141 882 hl	244 696 hl	192 267 hl	179 933 hl	177 616 hl	155 608 hl	131 239 hl
Móri Borvidék	12 760 hl	11 245 hl	10 751 hl	11 231 hl	15 306 hl	8 481 hl	6 817 hl	11 006 hl	12 296 hl	15 273 hl	15 867 hl	12 869 hl	9 581 hl
Nagy-Somlói Borvidék	17 007 hl	8 419 hl	11 180 hl	4 341 hl	14 173 hl	5 296 hl	2 885 hl	8 891 hl	10 709 hl	9 918 hl	11 437 hl	10 362 hl	21 077 hl
Neszmélyi Borvidék	48 581 hl	42 920 hl	36 198 hl	30 246 hl	43 262 hl	32 406 hl	5 455 hl	17 619 hl	33 546 hl	40 040 hl	41 861 hl	36 538 hl	14 209 hl
Pannónhalmi Borvidék	19 155 hl	15 202 hl	15 739 hl	18 854 hl	22 227 hl	15 761 hl	9 319 hl	17 541 hl	13 364 hl	16 003 hl	18 540 hl	16 751 hl	12 164 hl
Pécsi Borvidék	25 505 hl	11 131 hl	16 385 hl	11 117 hl	16 498 hl	14 103 hl	16 806 hl	15 908 hl	11 198 hl	14 276 hl	12 304 hl	12 706 hl	9 236 hl
Soproni Borvidék	56 752 hl	55 097 hl	53 335 hl	37 691 hl	58 669 hl	30 130 hl	47 439 hl	50 656 hl	32 838 hl	32 983 hl	32 406 hl	35 361 hl	31 332 hl
Szekszárdi Borvidék	102 655 hl	77 423 hl	94 887 hl	72 833 hl	102 793 hl	92 155 hl	92 086 hl	105 907 hl	91 797 hl	93 316 hl	87 008 hl	92 854 hl	89 944 hl
Tokaji Borvidék	220 422 hl	217 532 hl	200 462 hl	103 555 hl	185 219 hl	174 444 hl	161 988 hl	222 721 hl	113 034 hl	112 357 hl	138 669 hl	127 588 hl	129 247 hl
Tolnai Borvidék	97 925 hl	90 668 hl	122 069 hl	101 434 hl	129 145 hl	128 121 hl	78 788 hl	87 678 hl	83 377 hl	96 261 hl	101 841 hl	93 795 hl	75 563 hl
Villányi Borvidék	104 261 hl	73 445 hl	105 421 hl	92 420 hl	114 608 hl	104 373 hl	101 467 hl	110 261 hl	94 912 hl	101 219 hl	103 090 hl	103 952 hl	90 681 hl
Zalai Borvidék	35 005 hl	15 834 hl	19 596 hl	11 996 hl	18 244 hl	20 304 hl	11 122 hl	9 812 hl	9 743 hl	12 673 hl	12 149 hl	9 673 hl	5 563 hl
Összesen:	2 508 255 hl	1 765 242 hl	2 644 449 hl	2 426 814 hl	2 774 992 hl	2 822 865 hl	2 894 539 hl	3 556 816 hl	2 725 918 hl	2 940 950 hl	3 080 393 hl	2 902 205 hl	2 941 276 hl

A táblázat (4. ábra) alapján a Badacsonyi borvidék bortermelésének alakulását 2019, 2021, 2022 és 2023-as évekre fókuszálva vizsgáltam. (4. ábra) Kutatásom célja, hogy bemutassam a COVID-19 járvány előtti időszakot, különösen a 2019-es évet, majd a járvány tetőzésének évét (2020) kihagyva, elemezzem az ezt követő időszakot a borvidéken.

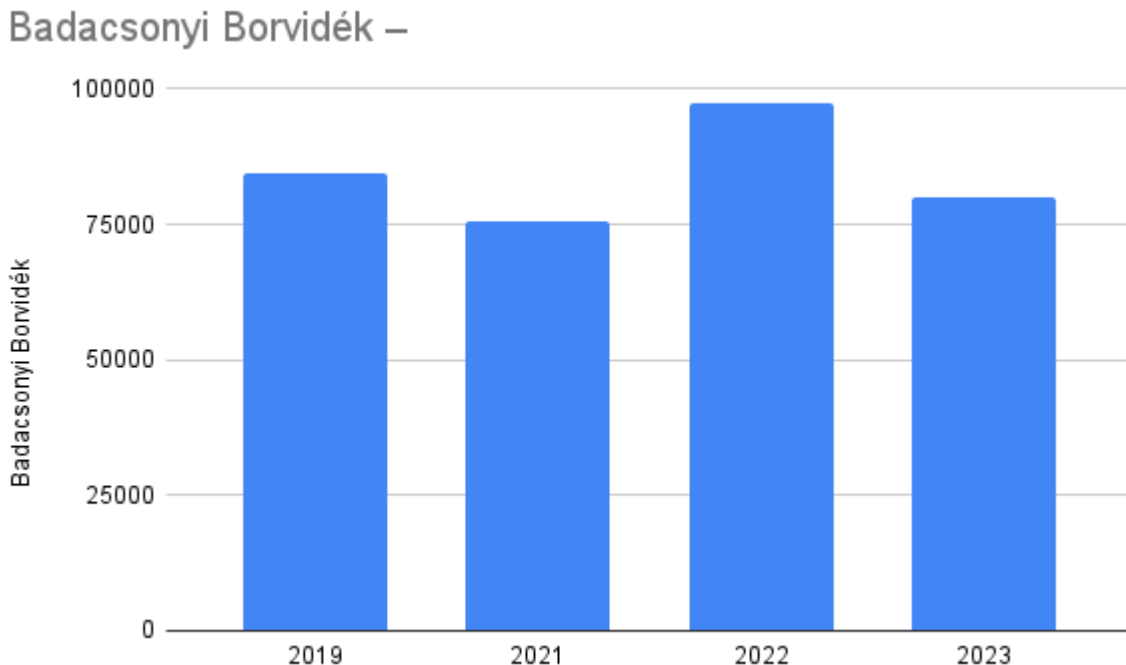
2.6.1. Badacsonyi borvidék bortermelése

A táblázat alapján készült diagram elemzésével megállapítható, hogy a Badacsonyi borvidéken a bortermelés a 2022-es évben érte el a legmagasabb szintet.

Az új telepítések, a helyi borászati rendezvények és a turizmus újbóli fellendülése egyaránt hozzájárultak a termelt bor mennyiségének emelkedéséhez. A borászatok sikeresen reagáltak a piaci igényekre, így a termelés jelentős növekedése figyelhető meg. A 2023-as évben azonban a bortermelés visszaesett a 2019-es éves átlag alá. Ezt a csökkenést valószínűleg a piaci korlátozások, a terméskorlátozások és a minőségorientált termelés bevezetése indokolja. A borászatok egyre inkább a minőségre és a fenntarthatóságra összpontosítanak, ami rövid távon a mennyiség csökkenésével járhat. (4. ábra)

4. ábra: Badacsonyi borvidék bortermelése hl-ben 2019- 2023

(Forrás: saját szerkesztés KSH (2019, 2021, 2022, 2023) adatok alapján)

Badacsonyi borvidék 2014. évi adatai

Az 5. ábra szemlélteti a Badacsonyi borvidék területén a településekre vonatkozó adatokat, illetve az itt élők demográfiai adatait.

Mivel a turizmus és vendéglátás szezonális jellegéből adódóan a foglalkoztatottság alacsony szintje nem biztosít stabil megélhetést a helyi lakosok számára. A közel azonos odavándorlás és elvándorlás aránya is jelzi, hogy a régió vonzereje nem elég erős ahhoz, hogy hosszú távon megtartsa a lakosságot, ami súlyosan befolyásolhatja a közösség fejlődését. Érdemes lenne megvizsgálni, milyen lehetőségek vannak a turizmus diverzifikálására, hogy a foglalkoztatottság ne csak a szezonális időszakokra korlátozódjon. Lehetőség lenne például egész évben látogatható programokat, rendezvényeket szervezni, vagy a helyi termelők és borászatok összefogásával bővíteni a kínálatot. Ezen lépések elősegíthetnék a foglalkoztatottság növelését és a helyi gazdaság stabilabbá tételét. (5. ábra)

5. ábra: Badacsonyi borvidék demográfiai adatai

(forrás: KSH, 2014)

Alapadatok, 2014	
Települések száma	16
ebből: város	2
A települések területe, km ²	274
Lakónépesség száma az év végén, fő	25 268
Népsűrűség, fő/km ²	92
Élveszületés ezer lakosra	6,8
Halálozás ezer lakosra	12,6
Belföldi odavándorlás ezer lakosra	50,1
Belföldi elvándorlás ezer lakosra	56,2
15–64 éves népesség aránya, %	67,1
Foglalkoztatottak aránya, % ^{a)}	40,7
Munkanélküliek aránya, % ^{a)}	5,4

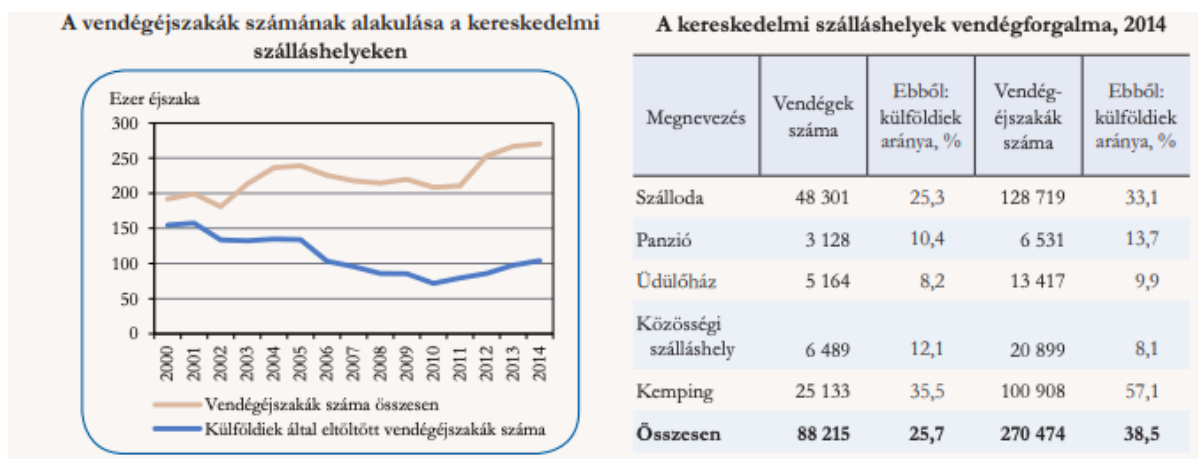
Vendégéjszakák alakulása a borvidéken (2000-2014)

A 2014-es KSH kutatás adatai és a Hegyközségek Nemzeti Tanácsának diagramjai segítenek a bortermelés és a vendéglátás közötti összefüggések feltárásában. Ez a megközelítés lehetőséget ad arra, hogy átfogó képet kapjunk a Badacsonyi Borvidék fejlődéséről.

A vendégéjszakák számának felfelé ívelése a Badacsonyi borvidéken biztató jele a helyi turizmus fejlődésének. Ugyanakkor a külföldi vendégek arányának csökkenése aggasztó trendet mutat. A külföldi vendégek arányának 25-30%-ra csökkenése 2014-re azt jelzi, hogy a borvidék népszerűsége a nemzetközi piacon csökkent. Ez több tényező eredménye lehet, például a verseny más desztinációkkal, vagy a helyi turizmus promóciójának hiányosságai. A vendégéjszakák számának növekedése valószínűleg a belföldi turisták iránti kereslet növekedésével magyarázható. A hazai látogatók egyre inkább felfedezik a helyi borászatokat és élvezik a borvidék kínálatát.

6. ábra: Vendégéjszakák, kereskedelmi szálláshelyek.

(forrás: KSH, 2014)

A Badacsonyi borvidék jelenlegi helyzete

A következőkben megvizsgáltam a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa (HNT) által kiadott legfrissebb, 2023-as kutatást a Badacsonyi borvidékről, amely részletes adatokat tartalmaz a szőlészet és borászat területén. Ez a kutatás lehetőséget biztosít arra, hogy átfogóbb képet kapjunk a borvidék jelenlegi helyzetéről, fejlődési tendenciáiról és a borászati tevékenységek gazdasági hatásairól. Az elemzés célja, hogy feltárja a helyi borászatok kihívásait és lehetőségeit, valamint a borkultúra fejlődését a térségben.

Egy friss kutatás szerint a Hegyközségek Nemzeti Tanácsának 2023-as elemzésében a Badacsonyi borvidékről is szó esik. A Badacsonyi borvidék területe jelenleg a borpiaci év elején 1264 ha volt, míg március 9.-én már csak 1232 ha. Az elmúlt 20 évben 315 hektárral, 20,4 %- al csökkent. Ennek a csökkenésnek a 10%- a (31 ha) az idei borpiaci évben realizálódott. Ugyanezen időszak alatt a borvidék területének az országos szőlőterülettel vett aránya 2,1% gyakorlatilag nem változott, ahogyan a régió összterületének is kb. ugyanakkora részét teszi ki(15%) mint 2003-ban. A változás oka a fehérszőlők, elsősorban az olaszrizling területének 40%-os csökkenése(333 ha) A rizlingszilváni szintén elvesztette termőfelületének közel felét (38 ha, 49%) A kékszőlők aránya a borvidéken 12%-ról 16%-ra nőtt. (HNT, 2023)

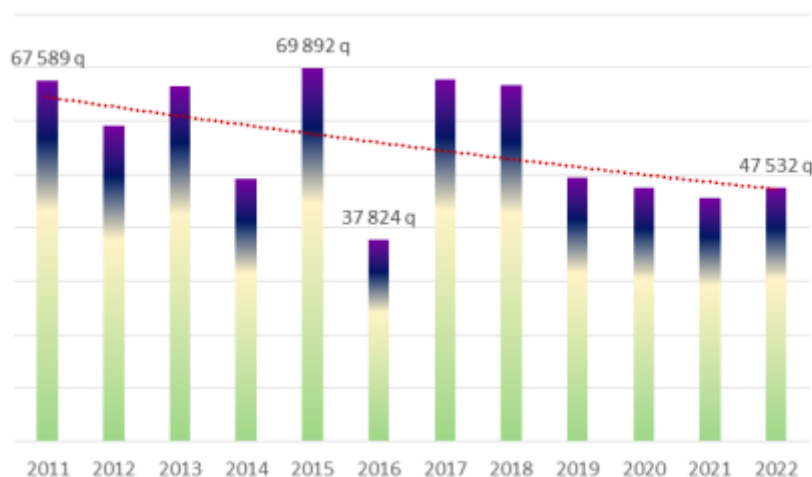
Szüret

A 2022-ben a szürettel érintett terület 967 ha volt, ami csak 48 ha-al kevesebb mint 2013-ban. Ez a terület borvidék területének 77%-a, azonban ennek csak a 83,6%- ról 808 ha-ról

szüreteltek szőlőt. A termés idei borpiaci évben 47 532q volt, ami 50 mázsával haladja meg az elmúlt 3 év átlagát, de 17%-al elmarad a sokéves átlagtól (57 ezer q) A borvidék területének 12,6 %- án történt valamilyen szüretet lehetetlenné tevő esemény. A Badacsonyi Borvidéken a vadkár fordult elő leggyakrabban, 247 esetben indokolták a termelők ezzel a szüret elmaradását. Más borvidékekkel összehasonlítva a badacsonyi szőlőket kisebb arányban sújtotta az aszály, a szüretet csak 15 esetben összesen 6 hektáron tette lehetetlenné. A felvásárlási átlagár 145 Ft volt kilogrammonként, ami 41 forinttal, 39%-al haladja meg az országos átlagot. (HNT, 2023) (7. ábra)

7. ábra: Leszüretelt szőlő mennyisége

(forrás: HNT, 2023)

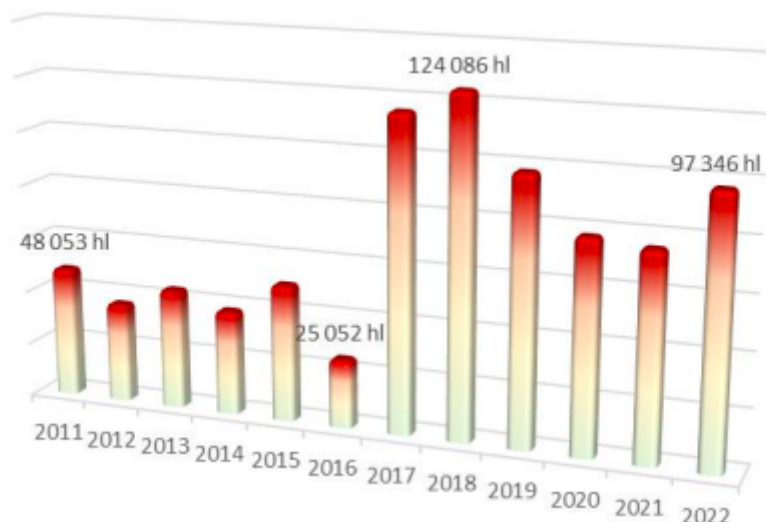

Újbor

A borvidéken a 2022-es szüretből 97346 hl seprős újbor készült. Ez 46 százalékkal 29 ezer hektoliterrel haladja meg az előző 10 év átlagát. A 2022-es szüretből készült seprős újbor mennyisége, jelentős növekedést mutat az előző 10 év átlagához képest. Ha a 46%-os növekedés 29 ezer hektoliterrel több bort jelent, akkor az előző 10 év átlagos termelése körülbelül 67000 hl körül lehetett. Ez a borvidék sikerét és a kedvező időjárási körülményeket is tükrözheti a szüret során. (8. ábra)

8. ábra: Újbor mennyiségében való különbségek (2011-2023)

(forrás: HNT, 2023)

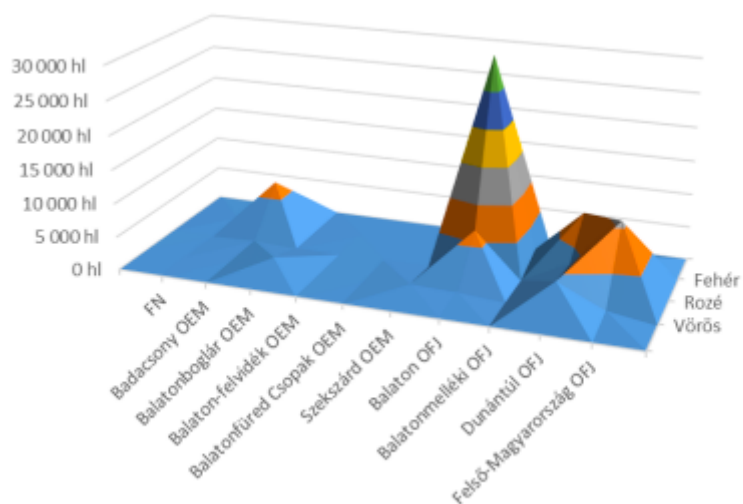

Forgalomba hozatal:

A 2022-es évben összesen 79 621 hl bort hoztak forgalomba a borászatok. A fehérborból 441 (49 702 hl, 62,4%) rozéból 66 (21387 hl, 26,9%) vörösborból pedig 51 tétel 8,532 hl, 10,7%) került forgalomban a Badacsonyi borvidéken. (HNT, 2023) (9. ábra)

9. ábra: Forgalombahozatali adatok

(forrás: HNT, 2023)

A továbbiakban a 2020, 2021, 2022, 2023-as évi idegenforgalmi adó összegét, illetve ugyanezen időszakra vonatkozó vendégéjszakákat vizsgáltam a Badacsonyi borvidéken. Az (1. táblázat) mutatja ezen adatokat.

1.táblázat: Idegenforgalom és vendégéjszakák

(forrás: saját szerkesztés)

Település	IFA 2019 (Ft)	Vendég éjszaka 2019	IFA 2021 (Ft)	Vendég éjszaka 2021	IFA 2022 (Ft)	Vend égéjsz aka 2022	IFA 2023 (Ft)	Vendé géjsza ka 2023
Badacson ytomaj	49.368.688,-	109708	42.984.014,-	95520	66.891.795,-	148648	54.925.508,-	109851
Ábrahám hegy	2.436.740,-	8122	2.201.260,-	7337	2.621.260,-	8737	2.592.800,-	6482
Balatonre ndes	225.400,-	1127	111.400,-	557	139.600,-	698	589.000,-	1472
Badacson ytördemi c	4.310.300,-	14367	5.214.550,-	17382	6.197.000,-	20650	10.635.600,-	21271
Gyulakes zi	782.000,-	2606	867.000,-	2890	1.597.000,-	5323	1.194.000,-	3980
Balatonsz epezd	4.564.790,-	13042	5.028.070,-	14365	7.508.070,-	21451	9.446.100,-	23615
Kővágóör s	1.128.600,-	3762	1.720.881,-	5736	981.619,-	3272	1.843.000,-	6143
Kisapáti	657.800,-	3289	741.025,-	3705	1.298.727,-	6493	3.145.500,-	6291
Káptalan tóti	291.300,-	582	380.850,-	761	532.200,-	1064	700.000,-	1400
Révfülöp	31.104.900,-	77762	22.693.437,-	56733	30.999.298,-	77498	33.219.374,-	83048

Raposka	195.500,-	977	250.000,-	500	407.000,-	815	255.000,-	510
Tapolca	56.128.000,-	112256	26.733.000,-	53455	58.357.000,-	116714	71.203.000,-	120683
Salföld	300.500,-	1202	147.250,-	589	104.250,-	417	294.750,-	1179
Hegymagas	1.089.900,-	3633	989.900,-	3300	1.827.950,-	6093	1.427.629,-	4758
Szigliget	6.615.810,-	20048	5.610.500,-	17001	6.883.340,-	19666	9.302.590,-	18605

Egy diagram (9. ábra) is készült a táblázat alapján, itt már csak vendégéjszakát nézve a borvidék összes településének bevonásával vizsgáltam az arányokat.

Vendégéjszakák trendje a Badacsonyi borvidéken

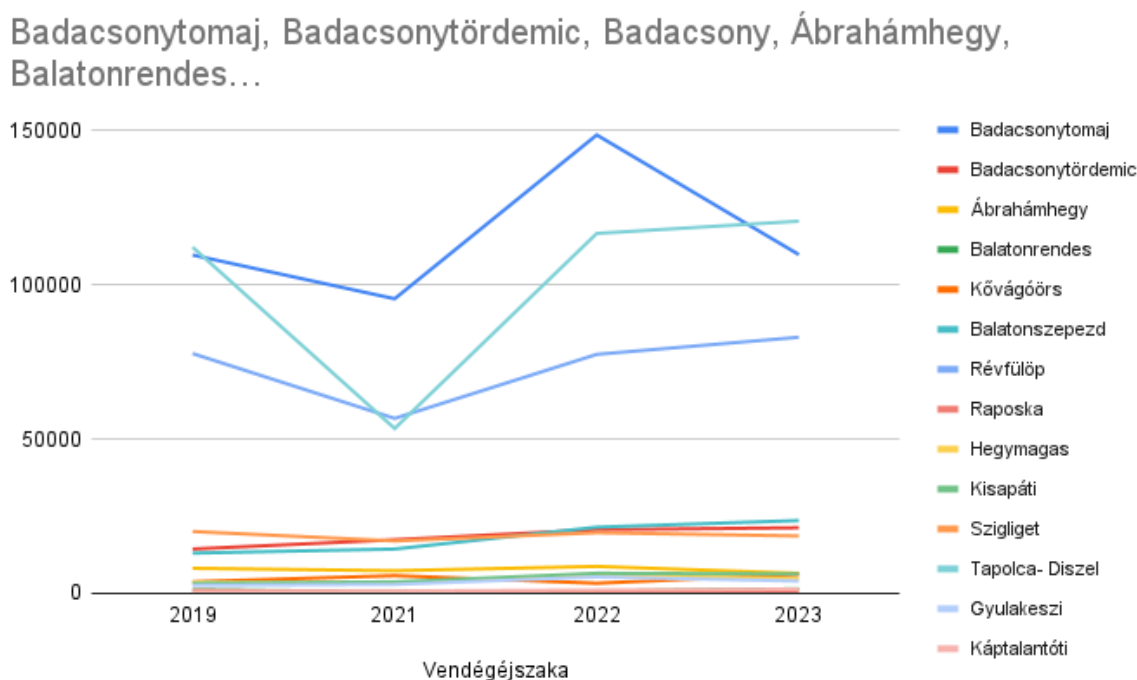
A diagram alapján jól látszik, hogy a nagyobb települések vendégéjszakáinak száma arányosan magasabb volt, azonban az évek előrehaladtával a turizmus dinamikusan fejlődik, ami egyre szebb képet mutat. A COVID-19 járvány jelentős átrendeződést hozott a forgalomban: míg a kisebb települések felfelé ívelnek, addig a nagyobbak forgalma arányosan csökken.

Települések évenkénti bontásban

A kutatásom fő iránya a települések turisztikai fellendülésének vizsgálata, ezért készítettem egy diagramot, amely évenként bontva mutatja a hegyközségek vendégéjszakáit. Ezen a diagramon jól látszik, hogy a települések hogyan különülnek el egymástól, és milyen tendenciákat mutatnak. A vendégéjszakák alakulása a Badacsonyi borvidéken jól szemlélteti a turizmus változásait. A kisebb települések növekvő népszerűsége és a nagyobb települések forgalmának csökkenése arra utal, hogy a látogatók egyre inkább a csendesebb, autentikusabb élményeket keresik. Ez a tendencia a jövőbeni turizmus fejlesztésében is fontos szerepet játszhat, és lehetőséget ad a helyi közösségek számára, hogy kihasználják a változó igényeket. (10. ábra)

10. ábra: A Badacsonyi borvidék összes településére vonatkozó vendégéjszakák (2019, 2021, 2022, 2023)

(forrás: saját szerkesztés)

Ezen a képen (11. ábra) jól látszik, hogy különülnek el a települések hegy községenként.

Ez a térkép a Badacsonyi borvidékről készült, és számokkal jelölik a fontosabb borászatokat, vendéglátóhelyeket és szállodákat. A Badacsonyi Tourinform készítette, és ugyan a Badacsonyi borvidéket mutatja be, de erősen de a Badacsonyi hegy előtérbe emelésével. A Tourinform webes felülete nagyszerű lehetőségeket kínál a látogatók számára. A jól kidolgozott platform lehetővé teszi, hogy minden program könnyen elérhető legyen, beleértve a különböző bortúrákat is. Ezek a túrák remek alkalmat adnak a helyi borok megismerésére, a borászatok látogatására és a borvidék szépségeinek felfedezésére.

A bortúrák részletes bemutatása segíthet a látogatóknak abban, hogy tájékozott döntéseket hozzanak, és megtalálják az érdeklődésüknek megfelelő programokat. A weboldalon található információk, mint például időpontok, árak, és a programok részletei, mind hozzájárulnak a látogatók élményéhez.

A Badacsonyi Turisztikai és Borút Egyesület a borvidék önkormányzataival és az egyesület tagjaival közösen fejleszti a helyi turizmust, melynek köszönhetően ma már négy évszakos desztinációról beszélhetünk, ahol egész évben nyitva tartó és minőségi szolgáltatásokat

nyújtó vállalkozások, az évszaknak megfelelő színes programok, felújított strandok és izgalmas látogatóhelyek várják a vendégeket. (badacsony.com) (11.ábra)

11. ábra: Badacsonyi borvidék térkép

(forrás: Tourinform Badacsony, <https://badacsony.com/list-page/1230-prospektusok-terkepek/4359-aktivan-a-badacsonyi-borvideken-terkep>)

A borvidék vendégéjszakái, hegyközségi hangsúllyal

Mivel a kisebb nagyobb hegyeket ezen a borvidéken több település fog közre, így együtt vizsgáltam azokat, hogy nagyobb, jobban kezelhető egységeket kapjunk. A borvidék településeinek együtt vizsgálata lehetővé teszi, hogy átfogóbb képet kapjunk a borászatok elhelyezkedéséről, és a turizmus fejlődéséről. (2. táblázat)

2. táblázat: Vendégéjszakák hegyközségeként

(forrás: saját szerkesztés)

Vendégéjszakák	2019	2021	2022	2023
Badacsonyto	109708	95520	148648	109851

maj				
Badacsonytördemic	14367	17382	20650	21271
Badacsony	124075	112902	169298	131122
Ábrahámhegy	8122	7337	8737	6482
Balatonrendes	1127	557	698	1472
Kővágóörs	3762	5736	3272	6143
Balatonszepezd	13042	14365	21451	23615
Révfülöp	77762	56733	77498	83048
Raposka	977	500	815	510
Hegymagas	3633	3300	6093	4758
Kisapáti	3289	3705	6493	6291
Szet-György hegy	7899	7505	13401	11559
Szigliget	20048	17001	19666	18605
Tapolca- Diszel	112256	53455	116714	120683
Gyulakeszi	2606	2890	5323	3980
Csobánc hegy	114862	56345	122037	124663
Káptalantóti	582	761	1064	1400

Vendégéjszakák trendje Badacsonyban

A Badacsonyi hegy vendégéjszakáinak alakulása szoros kapcsolatban áll a környező települések, Badacsonytomaj és Badacsonytördemic turisztikai kínálatával.

Badacsonytomaj a borvidék egyik központja, ahol több nagyobb hotel és számos kisebb szálláshely található. A település kedvező elhelyezkedése és a jól kiépített szolgáltatások vonzóvá teszi a turisták számára. Szinte minden borászat rendelkezik néhány szobával vagy panzióval, így a látogatók közvetlen közélről élvezhetik a borászatok kínálatát, valamint a helyi borokat.

Ezzel szemben Badacsonytördemic csendesebb, nyugodtabb környezetet kínál, amely főként magánszálláshelyekkel rendelkezik. Ez a település ideális lehetőséget biztosít azok számára, akik a természet közelségét keresik, és szeretnék elkerülni a zsúfolt turistaközpontokat. A magánszállások hangulatos, családias légkört teremtenek, ami vonzó lehet a pihenni vágyók számára. A Badacsonyi hegy turizmusa szempontjából a vendégéjszakák alakulása szoros összefüggésben áll a Badacsonytomaj és Badacsonytördemic kínálatával. Míg Badacsonytomaj a nagyobb szálláshelyek és borászatok sokszínűségével vonzza a látogatókat, Badacsonytördemic a csendes, intim élményeket keresők számára nyújt ideális választást. Ez a kombináció lehetővé teszi a borvidék számára, hogy szélesebb közönséget vonzzon, és változatos élményeket kínáljon a látogatók számára.

A diagram (12. ábra) alapján Badacsonyan a vendégéjszakák száma növekvő tendenciát mutat, ami biztató jele a térség idegenforgalmának fejlődésének. Azonban a COVID-19 járvány komoly hatással volt az idegenforgalom alakulására.

COVID Hatásai

Kisebbségi visszaesés: A COVID idején tapasztalt visszaesés a vendégéjszakák számában nem volt drámai a 2019-es évhez képest. Ez arra utal, hogy a borvidék vonzereje, valamint a hazai turizmusra való áttérés stabilizálta a forgalmat a nehéz időkben is.

2022-es forrásszámok: A tavalyi évben a forgalom kicsit magasabb volt a COVID előtti időszakhoz képest, de a 2022-es évhez képest csökkent. Ez a tendencia valószínűleg annak köszönhető, hogy a borkedvelők egyre inkább más borvidékek, például a Szent-György hegy felé fordulnak, keresve a csendesebb és nyugodtabb környezetet.

Borvidékek közötti választás

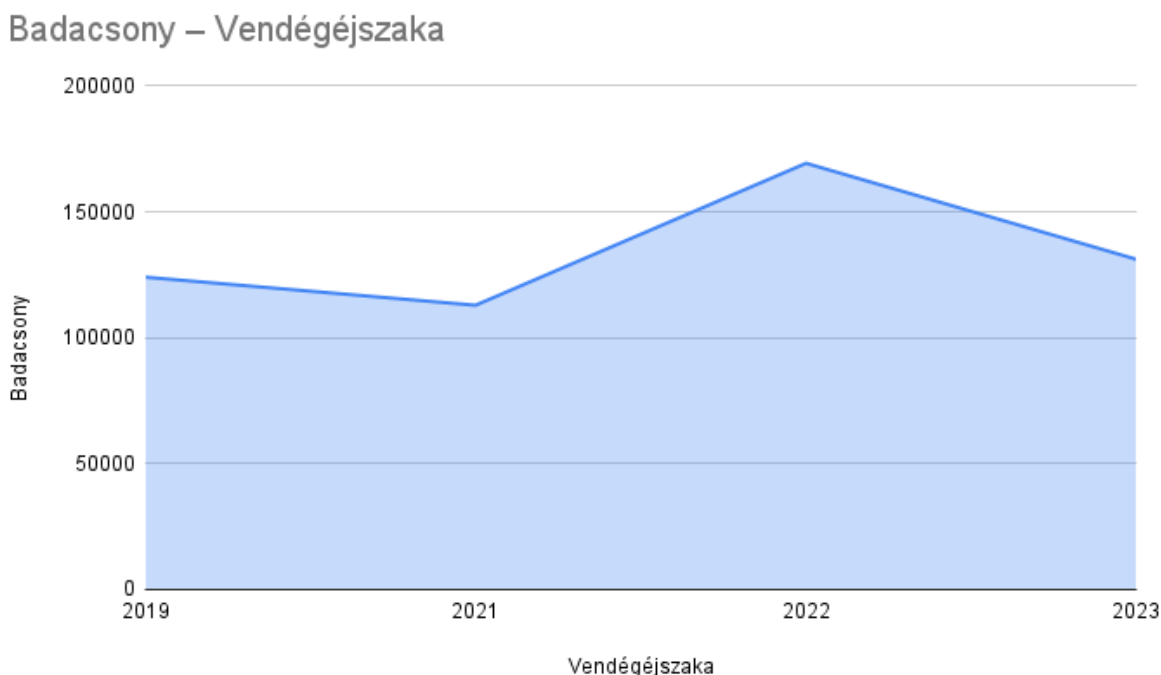
Badacsony mint desztináció, bár népszerű a borkedvelők körében, egyre inkább szembe kell néznie a versennyel a borvidék többi részein, amelyek kínálata és élménye vonzó lehet a látogatók számára. A vendégek nemcsak Badacsonyra, hanem a környező településekre is kíváncsiak, ahol más borokat kóstolhatnak meg.

Badacsony vendégéjszakáinak alakulása a COVID hatásainak figyelembevételével is pozitív tendenciát mutat. Bár a 2022-es évhez képest visszaesés tapasztalható, a hosszú távú

növekedés lehetőségei a borvidék folyamatos fejlődésével és a helyi élmények sokszínűségével továbbra is ígéretesek. (12.ábra)

12. ábra: Badacsony, vendégéjszakák (2019, 2021, 2022, 2023)

(forrás: saját szerkesztés)

Szent-György hegy idegenforgalmának elemzése

A Szent-György hegy különleges vonzereje három település, Raposka, Kisapáti és Hegymagas összefogásában rejlik, melyek a hegy lábánál területnek el.

Turizmus alakulása

Kiemelkedő év: A 2022-es év különösen sikeres volt a Szent-György hegy turizmusában. A COVID-19 járvány miatt sokan a hazai turizmust választották, és a Balaton, mint népszerű desztináció, jelentős látogatószámot vonzott. A forgalom csak minimálisan csökkent 2023-ban, de az értékek még mindig magasabbak, mint a járvány előtti időszakban.

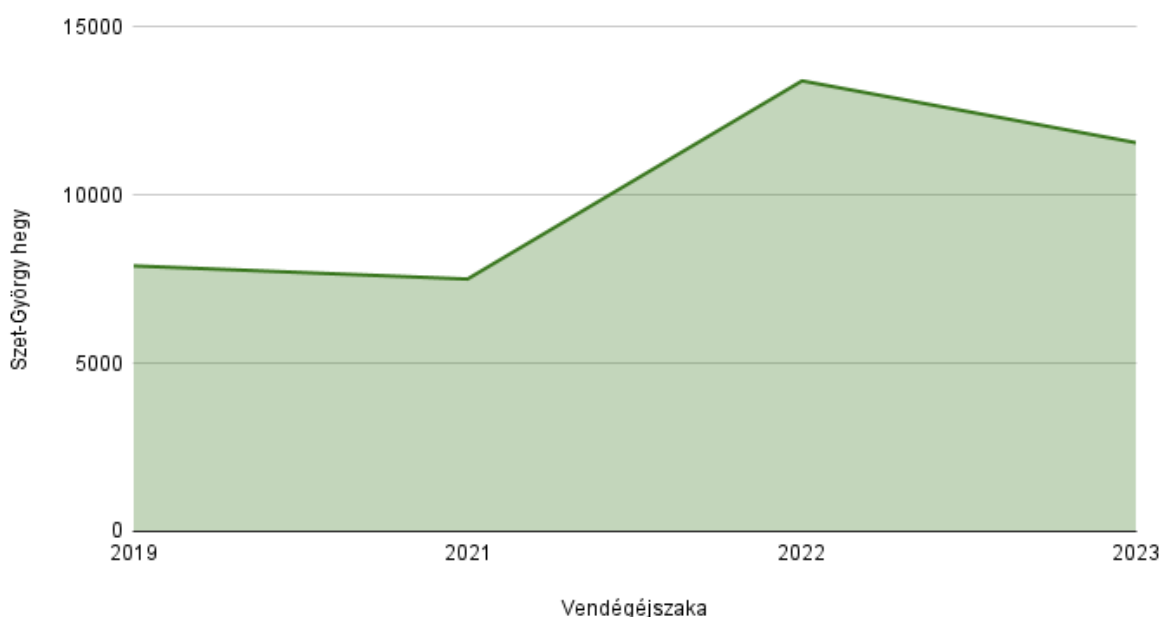
Rendezvények Hatása: A "Szent-György hegy hajnalig" elnevezésű rendezvénysorozat különösen népszerűvé tette a térséget. Az esemény nyitott pincékkel, ételkülönlegességekkel, élő zenével és barátságos hangulattal várja a látogatókat. A jegyek gyorsan elkelnek, ami a rendezvény iránti keresletet tükrözi.

Forgalom növekedés: A rendezvények során a pincészetek egyetlen nap alatt jelentős forgalmat bonyolítanak le, amely gyakran felülmúlja az éves átlagot. A programsorozat sikere új vendégházak megnyitásához vezetett a térségben, tovább növelve a turizmus vonzerejét. A nagy érdeklődésre való tekintettel a térség további rendezvények szervezésére készül, például a szüret időszakában megrendezésre kerülő "Szent-György hegy matiné". Ez újabb lehetőséget teremt a látogatók számára, hogy felfedezzék a helyi borokat és a térség kulturális értékeit. A Szent-György hegy a turizmus szempontjából kiemelkedő desztinációvá vált, amely a rendezvényeknek és a helyi közösség összefogásának köszönhetően folyamatosan fejlődik. A 2022-es év sikerei és a jövőbeni programtervek biztató jelei a térség gazdasági növekedésének és a borturizmus folytatódó fellendülésének. (13.ábra)

13.ábra: Szent-György hegy vendégéjszakák (2019, 2021, 2022, 2023)

(forrás: saját szerkesztés)

Szent-György hegy – Vendégéjszaka

Szigliget idegenforgalmi elemzése

Szigliget esetében a borászatok számának és a termőterület kis méretének figyelembevételével megállapítható, hogy a térség turizmusának fő pillére nem kizárólag a bor.

Korlátozott termőterület: Szigligeten a borászatok száma alacsony, ami a borászatok fejlődésének és a borfogyasztás növelésének lehetőségeit is korlátozza. A termőterület kis mérete miatt a borászatok nem tudnak jelentős mennyiségű bort kínálni, ami csökkentheti a bor turizmusra gyakorolt hatását.

Vendégéjszakák stabilitása: A diagram szerint az eltöltött vendégéjszakák aránya viszonylag egyenletes képet mutat minden évben, ami arra utal, hogy Szigliget stabil turisztikai célpontnak számít, még ha a bor nem is a fő vonzerő.

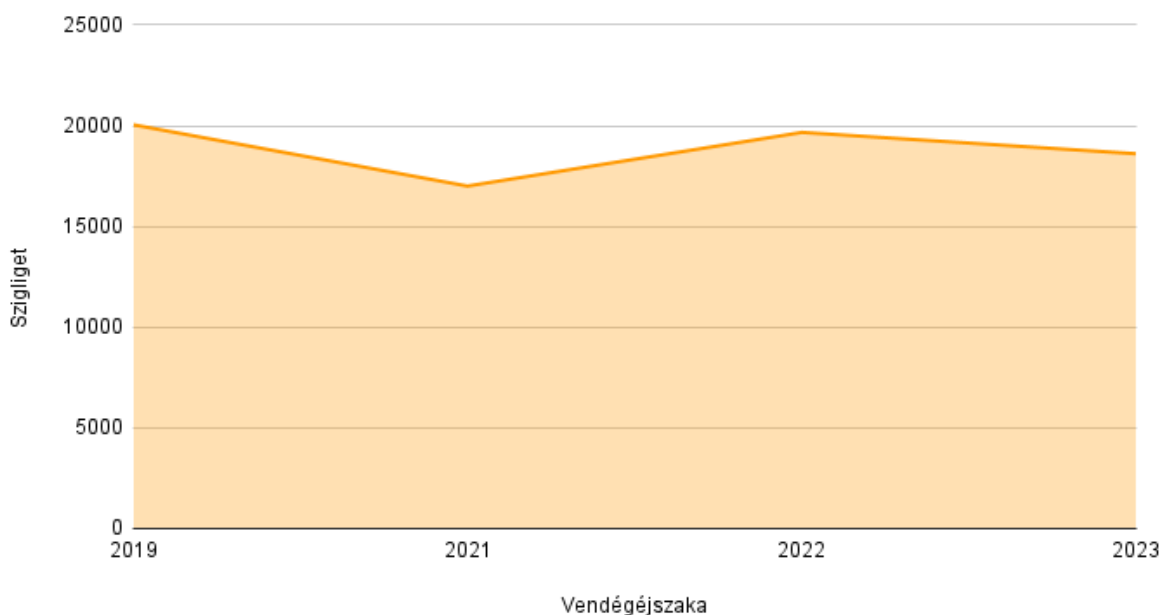
COVID utáni visszaesés: A COVID-19 járvány utáni időszakban minimális visszaesés figyelhető meg a forgalomban, ami jelezheti, hogy a helyi turizmus valamelyest érintett volt, de nem drámai mértékben.

Szigliget idegenforgalmának alakulása azt mutatja, hogy a borászatok korlátozott jelenléte mellett a térség más vonzó tényezőkre, mint például természeti szépségekre, kulturális programokra és a Balaton közelségére épít. A stabil vendégéjszakák száma azt jelzi, hogy a helyi turizmus folytatódik, de a borászatok fejlesztésével a jövőbeni növekedés lehetőségei is nyílhatnak. (14. ábra)

14. ábra: Szigliget vendégéjszakák (2019, 2021, 2022, 2023)

(forrás: saját szerkesztés)

Szigliget – Vendégéjszaka

Csobánc hegy idegenforgalmának elemzése

A Csobánc hegy elhelyezkedése, amelyet Gyulakeszi és Tapolca-Diszel települések ölelnek körül, kedvező lehetőségeket biztosít az idegenforgalom számára. Tapolca, mint a közelben fekvő nagyobb település, szintén hozzájárul a térség látogatottságának növeléséhez, hiszen mindössze 5 km-re található.

COVID hatása: A járvány idején tapasztalt vendégéjszakák számának visszaesése természetes jelenség volt, amely sok más turisztikai célpontot is érintett. Ez a csökkenés rövid távú hatásokkal járt, de a Csobánc hegy esetében a tendencia azóta pozitív irányba változott. A COVID utáni időszakban az idegenforgalom felfelé ívelő tendenciát mutat, ami azt jelzi, hogy a látogatók egyre inkább felfedezik a hegy kínálta lehetőségeket. A helyi borászatok és a turisztikai szolgáltatók aktív marketing tevékenysége, valamint a természeti szépségek és a kulturális programok vonzereje hozzájárul a térség népszerűsítéséhez.

A Csobánc hegy körüli idegenforgalom fejlődése biztató. A COVID-19 okozta visszaesés után a látogatók száma ismét növekszik, ami lehetőséget ad a helyi gazdaság fellendülésére. A jövőbeni fejlődés érdekében fontos, hogy a helyi közösségek és borászatok együttműködjenek, és kihasználják a térség adta lehetőségeket a turizmus továbbfejlesztésére. (15. ábra)

15.ábra: Csobánc hegy, vendégéjszakák (2019, 2021, 2022, 2023)

(forrás: saját szerkesztés)

Csobánc hegy – Vendégéjszaka

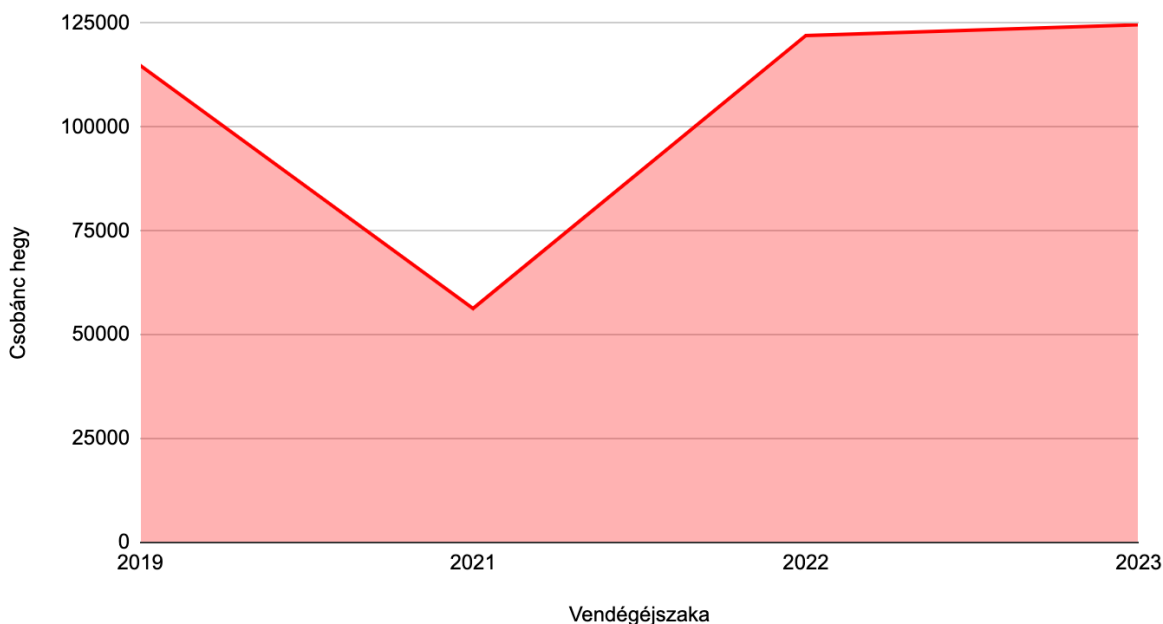

Diagram Elemzés

A Tóti-hegy borturizmusának alakulása a közelmúltban figyelemre méltó felfelé ívelést mutat. Az alábbiakban részletezem a legfontosabb tényezőket, amelyek hozzájárultak a régió fejlődéséhez.

Káptalantóti Piac

A Káptalantóti piac népszerűsége kiemelkedő hatással bír a Tóti-hegy forgalmára. A Tapolcai és Káli medencéből érkező látogatók számos kistermelő mellett borászatok standjait is megkeresik, amely lehetőséget ad a helyi borok megköstölésére és vásárlására. A rendszeres látogatottság nemcsak a borászatok forgalmát növeli, hanem a térség gazdasági helyzetét is javítja.

Borászatok Jelenléte

A Tóti-hegyen található két nagyobb pincészet mellett a Sabar borház megjelenése különösen figyelemre méltó. Ez a borház nemcsak borok forgalmazásával foglalkozik, hanem állandó rendezvényhelyszínként is működik. Az itt szervezett események, például a blues koncertek, nemcsak szórakoztatják a látogatókat, hanem lehetőséget biztosítanak a borfogyasztásra is.

Rendezvények és Visszatérő Vendégek

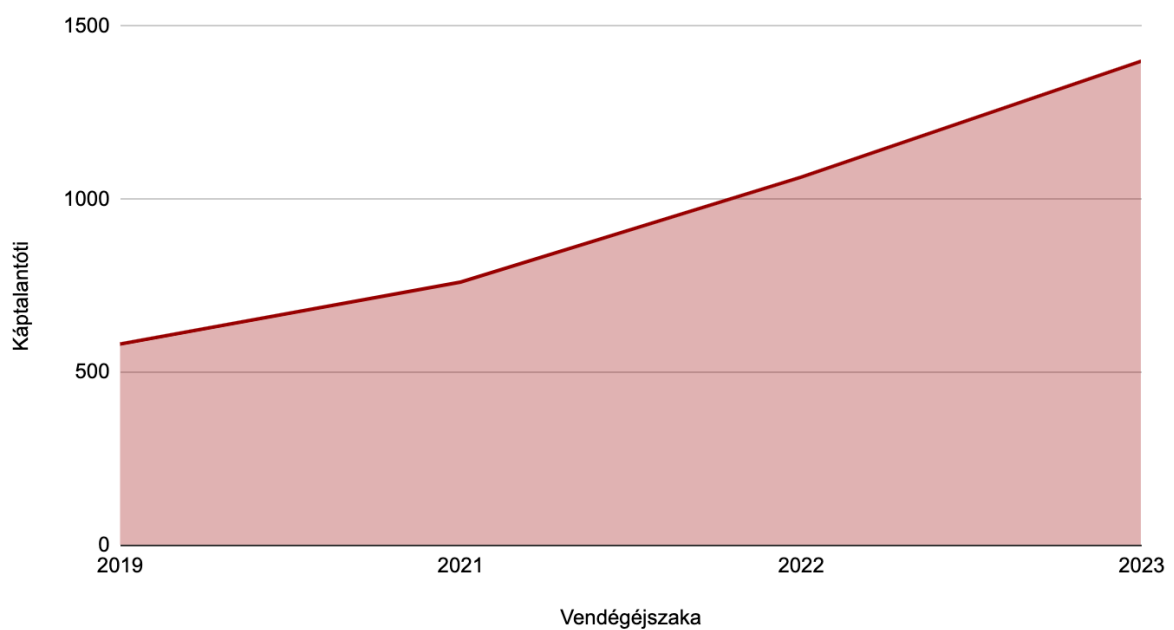
A Sabar borház által szervezett rendezvények alkalmával a bor fogyasztása jelentősen megnő, és sok vendég visszatér a következő alkalomra. Ez a tendencia azt mutatja, hogy a helyi közösség és a látogatók számára is vonzó programok szervezése kulcsszerepet játszik a

Tóti-hegy népszerűsítésében és a borturizmus fellendítésében. A diagram és az említett tényezők alapján a Tóti-hegy borászatainak sikerét a helyi piacon való aktív jelenlét, a rendezvények szervezése és a helyi közösség bevonása jellemzi. A felfelé ívelő tendencia azt jelzi, hogy a borvidék fejlődése továbbra is folytatódhat, ha a borászatok és a helyi termelők együttműködnek a turizmus népszerűsítése érdekében. (16. ábra)

16.ábra: Tóti-hegy, vendégéjszakák (2019, 2021, 2022, 2023)

(forrás: saját szerkesztés)

Káptalantóti – Vendégéjszaka

3. Alkalmazott módszerek

3.1. Szekunder kutatási módszerek

Kutatásom során először is szekunder kutatást végeztem, amely lehetővé tette számomra, hogy az előző évek adataiból átfogó képet kapjak a borvidék borturizmusának alakulásáról.

Adatgyűjtés

Az első lépés a szekunder adatgyűjtés volt, amely során a Badacsonyi borvidék önkormányzataitól gyűjtöttem össze az idegenforgalmi adóra vonatkozó információkat 2019-től 2023-ig. A célom az volt, hogy megértsem a turizmus alakulását a különböző térségekben.

Források

Az adatokat a Nemzeti Jogszabálytárból szereztem be, amely lehetőséget biztosít a releváns statisztikai információkhoz való hozzáférésre. Mivel az önkormányzatok nem mindig adtak ki közvetlen információkat, tájékoztattak arról, hogy a teljes évi adóbevétel hol található, és ezeket az adatokat használtam fel.

Adatfeldolgozás

A befolyt idegenforgalmi adó összegét az adott évre vonatkozóan összegyűjtöttem, majd elosztottam az adott évben beszedett 1 fő/éjszakára eső idegenforgalmi adóval, amelyet az Államkincstár oldaláról gyűjtöttem ki évenként, településenként. Ebből az információból következtetéseket vonhattam le a turizmus alakulására az egyes községekben.

Kizárás

A 2020-as évet szándékosan kihagytam a kutatásból, mivel a COVID-19 járvány jelentős hatással volt az idegenforgalomra, és az adatok nem reprezentálják a valós helyzetet a borvidéken.

E módszer segítségével részletesen feltérképezhettem a Badacsonyi borvidék borturizmusának alakulását az évek során, lehetővé téve, hogy megbízható következtetéseket vonjak le a helyi turizmus trendjeiről és fejlődéséről. A kutatás eredményei hozzájárulnak a borvidék jövőbeni fejlesztési stratégiáinak megfogalmazásához.

3.2. Primer kutatási módszerek

Primer kutatásom során kérdőíves megkérdezés kutatási módszert alkalmaztam, amelynek keretében felmérést végeztem a Badacsonyi borvidék szinte összes kisebb és nagyobb borászatánál. A kérdőív 29 kérdést tartalmazott, és célja az volt, hogy feltárja, mi gyakorolja a legnagyobb hatást a borászatok forgalmára, valamint hogyan befolyásolta a COVID-19 a vásárlások és a vásárlók összetételét.

Kérdőív főbb tartalma:

A kérdőívben a következő témakörökre összpontosítottam:

- Forgalom behatói: Mely tényezők befolyásolják leginkább a borászatok forgalmát?
- COVID hatásai: Milyen hatással volt a járvány a vásárlásokra és a vásárlói szokásokra?
- Fejlesztések és reklámok: Milyen forgalombeli növekedést hoztak a fejlesztések és a marketing tevékenységek?

Hogyan járultak hozzá a rendezvényeken való részvétel, valamint a borászatok saját rendezvényei a forgalom növeléséhez az elmúlt években?

A kérdőívet összesen 15 borászat töltötte ki, amelyek között voltak kisebb, 1 hektár alatti területtel rendelkező borászatok, valamint nagyobb, 40 hektáros termőterülettel bíró egységek is. Az eltérő méretű borászatok válaszai lehetőséget adtak arra, hogy különböző nézőpontokból vizsgáljam a borászatok forgalmának alakulását.

A primer kutatás során gyűjtött adatok lehetővé teszik a Badacsonyi borvidék borászatainak forgalmi trendjeinek részletes elemzését. A kérdőíves felmérés eredményei segítenek megérteni a COVID-19 járvány, a marketing tevékenységek és a rendezvények hatását a

4. Eredmények és értékelésük

Kérdőíves kutatás részletei

A kérdőívet, amely 29 kérdésből állt, összesen 15 borászat töltötte ki. Az anonim kutatás során fontosnak tartottam, hogy az első kérdések között szerepeljen, mekkora területen gazdálkodnak, azaz hány hektáron működnek. Ez a kérdés kulcsfontosságú volt a kutatás szempontjából, mert lehetőséget biztosít arra, hogy viszonyítási alapot adjak a válaszok értékeléséhez. Mivel nem tudjuk, hogy mely borászatok töltötték ki a kérdőívet, a terület nagysága segít megérteni a borászatok méretbeli eltéréseit, és lehetővé teszi, hogy a válaszokat a gazdasági környezetükhöz mérjem. Ez a megközelítés hozzájárul ahhoz, hogy a kapott adatokat jobban kontextusba helyezhessem, és hogy pontosabb következtetéseket vonhassak le a borászatok forgalmát befolyásoló tényezőkről.

Borászatok területének elemzése

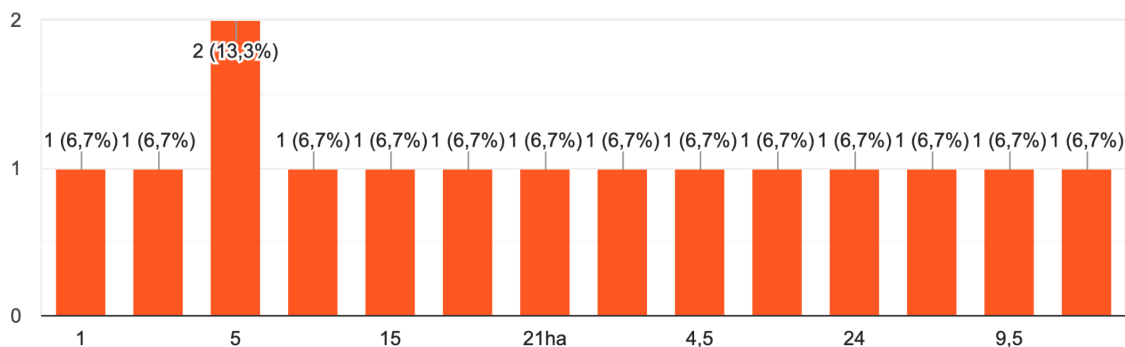
A kitöltő borászatok között a legtöbben hozzávetőlegesen 5 hektáron gazdálkodnak. Ez a megállapítás fontos, mert azt jelzi, hogy a kérdőívet kitöltött borászatok jellemzően nagyobb méretűek. Ez a tény hozzájárul a kutatás relevanciájához, mivel a nagyobb borászatok általában szélesebb körű tapasztalatokkal és erőforrásokkal rendelkeznek, amelyek befolyásolják forgalmukat és marketingstratégiájukat. A nagyobb területű borászatok esetében a borturizmus hatása is valószínűleg markánsabb, így az általuk szolgáltatott adatok értékesebb információkat nyújtanak a borvidék fejlődéséről. Ezért a válaszok elemzése során figyelembe kell venni a terület nagyságát, hogy pontosabb és átfogóbb képet kapjak a Badacsonyi borvidék borturizmusának alakulásáról. (17. ábra)

17.ábra: A borászat hány hektáron gazdálkodik

(forrás: saját szerkesztés)

Hány hektáron gazdálkodnak?

15 válasz

A pincészet bortúra állomás-e?

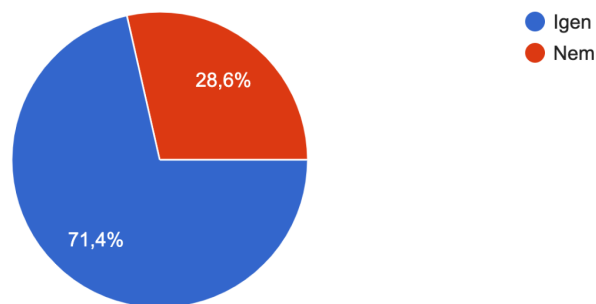
Egy fontos kérdés mely sok lehetőséget rejt magában, ha a helyi bortúra állomás része, hisz, azt jelenti, hogy nem csak előre szervezett túrákkal várják a látogatókat, hanem nyitott pincékkel. A válaszadók nagy része, a Badacsonyi Borvidéken, 71,4%-os arányban tagja a helyileg szervezett bortúráknak. Ez az arány jelentős, és fontos indikátora a térség borturizmusának fejlődésének. Ez a magas arány azt mutatja, hogy a borászatok aktívan részt vesznek a helyi turisztikai kezdeményezésekben, ami hozzájárul a borvidék népszerűsítéséhez és fejlődéséhez. A bortúrákhoz való csatlakozás lehetőséget ad a borászatok számára, hogy közvetlen kapcsolatba lépjenek a látogatókkal, bemutassák boraikat és élményeiket, ami növelheti a látogatottságot és a forgalmat. Ez a tendencia arra is utal, hogy a borászatok felismerik a borturizmusban rejlő lehetőségeket, és aktívan keresik a módját, hogy kihasználják azokat a térség gazdasági fejlődése érdekében. A kutatás szempontjából ez a szempont segíthet megérteni a helyi borászatok marketing- és értékesítési stratégiáit. (18. ábra)

18. ábra: A pincészet bortúra állomás -e?

(forrás: saját szerkesztés)

A pincészet bortúra állomás-e?

14 válasz

Fejlesztések a COVID Időszakában

A következő kérdések a COVID időszakra vonatkoznak, mivel a kutatás egyik fő irányvonala az, hogy feltárja a COVID előtti és utáni időszak változásait. Ezen időszak alatt a borászatoknak lehetőségük volt új értékesítési és marketing stratégiák kidolgozására.

Stratégiai Átalakulások: A COVID-19 járvány arra kényszerítette a borászatokat, hogy alkalmazkodjanak a megváltozott piaci körülményekhez, ami új értékesítési csatornák felfedezését és innovatív marketing megoldások bevezetését jelentette.

Piaci reakciók: A válaszok elemzése lehetőséget nyújt arra, hogy megértsük, hogyan reagáltak a borászatok a kihívásokra, és milyen új lehetőségeket találtak a vásárlói élmény javítására.

Hosszútávú hatások: A kutatás segíthet azonosítani, hogy a COVID utáni időszakban milyen tartós változások következtek be a borászatok működésében és a fogyasztói szokásokban. Ezek a kérdések tehát kulcsfontosságúak a kutatás szempontjából, mivel hozzájárulnak a borászatok alkalmazkodóképességének és rugalmasságának megértéséhez a nehéz időkben.

A kérdőív alapján egyértelműen kiderül, hogy a borászatok többsége a COVID-19 járvány alatt a digitális jelenlét fejlesztésére összpontosított. A válaszok alapján az alábbi főbb fejlesztési irányok emelkedtek ki:

1. Webshop kialakítása: A legtöbb borászat webshopot alakított ki, hogy lehetővé tegye az online rendelést. Ez a lépés elengedhetetlen volt a személyes vásárlások csökkenése miatt, mivel a fogyasztók a biztonságosabb online vásárlási lehetőségeket keresték.

2. *Online rendelési lehetőségek:* A házhoz szállítás és az online rendelés kiemelt szerepet kapott, lehetővé téve a borászatok számára, hogy a vásárlóikhoz eljussanak anélkül, hogy fizikailag meglátogatnák a pincészeteket.

3. *Termékfejlesztések:* Néhány borászat új termékeket is bevezetett, például borcsomagokat, szürkebarát bor palackozását, illetve borkorcsolyák és saját kenyér kínálatát, ami a vásárlói élményt gazdagította.

4. *Borászati technológia fejlesztése:* A technológiai fejlesztések is teret nyertek, amelyek hosszú távon növelhetik a termelés hatékonyságát és a termékek minőségét.

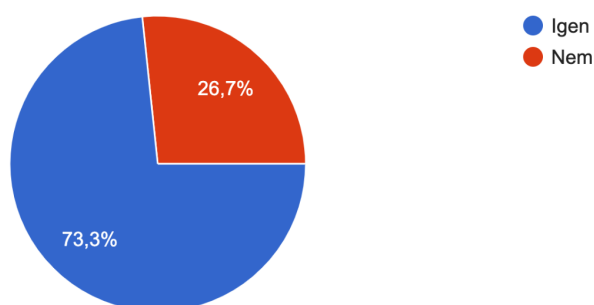
A válaszok alapján jól látszik, hogy a COVID-19 hatására a borászatok nemcsak alkalmazkodtak a megváltozott körülményekhez, hanem aktívan fejlődtek is, különösen az online térben. A webshopok kialakítása kulcsszerepet játszott a túlélésben és a versenyképesség fenntartásában, hiszen azok, akik nem léptek be a digitális világba, könnyen elveszíthették vásárlóikat. (19. ábra)

19.ábra: COVID időszak alatti fejlesztések

(forrás: saját szerkesztés)

A COVID időszak alatt fejlesztették-e a termék- és szolgáltatás palettát?

15 válasz

Vásárlási szokások átalakulása a COVID idején

A COVID-19 járvány ideje alatt a vásárlási szokások drámai módon megváltoztak, ami a borászatok számára is jelentős kihívásokat és lehetőségeket teremtett. Az alábbiakban bemutatom a legfontosabb változásokat:

Online vásárlás dominanciája: A személyes vásárlások helyett a vásárlók egyre inkább az online rendelést részesítették előnyben. Az emberek a biztonságosabb és kényelmesebb megoldásokat keresték, így a webshopok forgalma ugrásszerűen megnőtt.

Házhoz Szállítás Igénybevétele: A házhoz szállítás népszerűsége is megnövekedett, hiszen a fogyasztók számára elérhetővé vált, hogy anélkül élvezhessék a borokat, hogy elhagynák otthonaikat.

Új vásárlói szegmensek: A járvány során új vásárlói csoportok alakultak ki, akik eddig nem vásároltak borokat online. A borászatoknak alkalmazkodniuk kellett ehhez a megváltozott igényhez.

Vásárlói hűség változása: Mivel sok vásárló új online lehetőségeket keresett, a borászatok, amelyek nem voltak felkészülve az online értékesítésre, könnyen elveszíthették régi vásárlóikat.

A COVID-19 hatására a vásárlások radikálisan átalakultak, amely kihívások elé állította a borászatokat, de egyben új lehetőségeket is teremtett számukra. Az online térbe való átállás nem csupán a fennmaradást segítette, hanem új vásárlói bázist is kialakíthatott a jövőben.

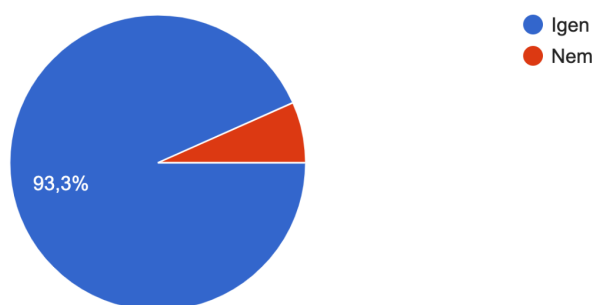
Az előző kérdésnél arra voltam kíváncsi, hogy a COVID előtti időszakhoz képest nőtt-e a bevételük, erre a kérdésre 66,7% igennel válaszolt, és kíváncsi voltam, hogy ez minek köszönhetően alakult így. (20. ábra)

20. ábra: COVID időszak alatti átalakulás a vásárlásokban

(forrás: saját szerkesztés)

A COVID alatt volt-e átalakulás a vásárlások szerkezetében?

15 válasz

Bevétel növekedés COVID után

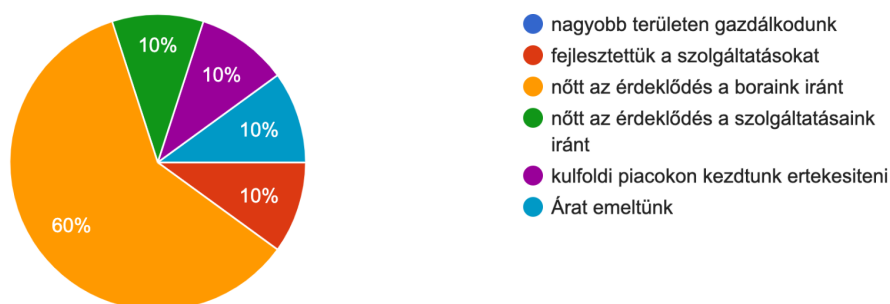
Ez az eredmény érdekes képet fest a borászatok működéséről és a piaci trendekről. Az, hogy a legnagyobb százalék a boraik iránti megnövekedett érdeklődést emeli ki, azt jelzi, hogy a helyi borászatok sikeresen tudták növelni a márkájuk ismertségét és vonzerejét. A többi válaszadó által említett okok, mint a külföldi piacokra való belépés vagy az áremelkedés, szintén fontos szempontok. Ez arra utal, hogy a borászatok nemcsak a hazai, hanem a nemzetközi piacon is aktívan keresnek lehetőségeket, ami a borturizmus szempontjából is kedvező lehet. Összességében a válaszok arra mutatnak, hogy a borászatok képesek voltak reagálni a piaci kihívásokra, és különböző stratégiákat alkalmaztak a növekedés érdekében. (21. ábra)

21.ábra: Bevétel növekedés COVID után

(forrás: saját szerkesztés)

Amennyiben nőtt a bevételük ez minek köszönhető? (több választás is lehetséges)

10 válasz

COVID után növekedett-e a forgalom?

Az utolsó COVID-al kapcsolatos kérdésem, hogy A COVID időszakot követően a Badacsonyi Borturizmus népszerűbbé vált-e mint azelőtt, megnőtt-e a borturisták és a rendezvények száma a borvidéken?

Ami leolvasható volt a diagramról az hogy megoszlott a vélemény. Ez a válaszmegoszlás érdekes képet ad a COVID utáni helyzetről a Badacsonyi Borturizmusban. A válaszadók 35,7%-a, akik szerint megnőtt a borturizmus népszerűsége, optimista kilátásokat sugall, ami a helyi borászatok és rendezvények iránti érdeklődés növekedését jelzi.

A 21%-os arány, akik nem tapasztaltak növekedést, arra utalhat, hogy bizonyos borászatok vagy régiók esetleg nem éltek a helyzet adta lehetőségekkel, vagy más tényezők is

befolyásolhatták a forgalmat. Az, hogy a legtöbben azt mondták, a COVID nem befolyásolta a borturizmust, arra utalhat, hogy a borvidék vonzereje már előtte is stabil volt, és a látogatók kereslete nem csökkent drámaian.

Ez az eredmény összességében azt sugallja, hogy a Badacsonyi Borturizmus képes volt alkalmazkodni a megváltozott körülményekhez, és a jövőbeli növekedés lehetőségei is fennállnak, ha a borászatok folytatják a fejlesztéseket és a helyi élmények gazdagítását.

Pincészet szolgáltatásai

A következő kérdések a pincészet szolgáltatásaira, azoknak gyakoriságára utal. A kérdőív alapján a pincészetek által kínált szolgáltatások a következőképpen alakulnak:

1. Borkóstolók: 13 válaszadó (86,7%) kínál borkóstoló programokat, ami a legnépszerűbb szolgáltatás.
2. Boros rendezvények/borvacsorák: 11 válaszadó (73,3%) szervez ilyen eseményeket, ami szintén jelentős érdeklődést mutat.
3. Pince- és dűlőtúra: 7 válaszadó (46,7%) kínál pince- és dűlőtúrákat, ami a borvidék felfedezésére nyújt lehetőséget.
4. Szálláshely: 9 válaszadó (60%) biztosít szálláslehetőséget, így a látogatók hosszabb időt tölthetnek a borvidéken.
5. Wellness: Csak 2 válaszadó (13,3%) kínál wellness szolgáltatásokat, ami viszonylag alacsony szám.
6. Gasztronómia: 6 válaszadó (40%) foglalkozik gasztronómiai élményekkel, mint például helyi ételek bemutatása.
7. Programok (sport, kultúra, szórakozás): 3 válaszadó (20%) szervez ilyen programokat, ami lehetőséget ad a szórakozásra és aktív kikapcsolódásra.
8. Nem kínál programot: 1 válaszadó (6,7%) nem kínál semmilyen programot.

Ez a sokszínűség azt mutatja, hogy a pincészetek igyekeznek a látogatók igényeit szolgálni, ugyanakkor van lehetőség a szolgáltatások bővítésére, különösen a wellness és a kulturális programok terén.

Pincelátogatások

A pincelátogatások gyakorisága és a pincészetek saját rendezvényeinek szervezése kulcsfontosságú a borturizmus szempontjából. Az első kérdésben, amely a pincelátogatásokra vonatkozott, a válaszok alapján kiderült, hogy a pincészetek közel fele csak igény esetén tart

látogatásokat. A másik felük viszont hetente többször is szervez ilyen eseményeket, ami valószínűleg a pincészet méretével, kapacitásával és népszerűségével van összefüggésben.

A második kérdés a pincészetek saját rendezvényeire irányult, ahol a válaszadók többsége évente 2-3 alkalommal szervezett programot. Bár senki sem tart hetente rendezvényt, 15%-uk havi szinten aktivizálja magát. Ez a rendezvénykínálat bővíti a borászatok lehetőségeit a vendégek megszólítására, és hozzájárul a helyi borvidék turizmusának fellendítéséhez.

Ezek az adatok segítenek megérteni a borászatok programkínálatának struktúráját és annak hatását a turisták élményeire.

A pincészetek látogatási gyakorisága és rendezvényszervezési szokásai szoros kapcsolatban állnak a pincészetek méretével, kapacitásával és népszerűségével. A diagram (24. ábra) alapján megfigyelhető, hogy:

A pincészetek közel fele csak igény esetén kínál pincelátogatást, ami valószínűleg azt jelzi, hogy ezek a borászatok kisebb kapacitással vagy népszerűséggel rendelkeznek. Ezzel szemben a másik felük hetente többször tart látogatásokat, ami arra utal, hogy ezek a pincészetek nagyobb látogatói érdeklődést tapasztalnak. A válaszadók több mint fele évi 2-3 alkalommal szervez rendezvényeket, ami a borászatok aktivitását tükrözi a borturizmus népszerűsítésében. Érdekes megjegyezni, hogy senki sem tart hetente rendezvényt, de 15%-uk havi szinten szervez ilyen eseményeket. A borászatok 40%-a igennel válaszolt arra a kérdésre, hogy részt vesznek-e külsős rendezvényeken. Ez azt jelzi, hogy a pincészetek jelentős része aktívan keresi a lehetőségeket, hogy bővítse láthatóságát és kapcsolatot építsen a potenciális vásárlókkal.

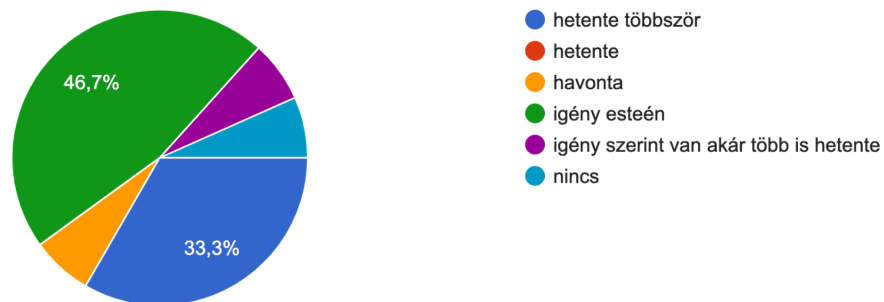
Összességében a pincészetek aktivitása és a látogatási szokások változatossága fontos tényezők a borászatok sikerében és a borturizmus fejlődésében. (22. ábra)

22. ábra: Pincelátogatások gyakorisága

(forrás: saját szerkesztés)

Átlagban milyen gyakran vannak szervezett pincelátogatások?

15 válasz

Fesztiválokön való megjelenés

Összességében a pincészetek aktivitása és a látogatási szokások változatossága fontos tényezők a borászatok sikerében és a borturizmus fejlődésében.

A borászatok jelentős része különböző országos és helyi borfesztiválokön képviselteti magát, ami kiváló lehetőséget biztosít a termékek népszerűsítésére és a vásárlói kapcsolatok erősítésére. Néhány kiemelkedő esemény, ahol a borászatok megjelennek:

Budapesti Borfesztivál: A főváros egyik legnagyobb és legismertebb borfesztiválja, ahol számos borászat mutatkozik be.

Szegedi Borfesztivál: Népszerű helyi esemény, amely a borok mellett a régió gasztronómiáját is népszerűsíti.

Győri Borfesztivál: Az ország egyik jelentős borfesztiválja, ahol a borászatok széles választékát ismerhetik meg a látogatók.

Savaria Karnevál: Szombathely hagyományos rendezvénye, ahol a borászatok is részt vesznek, bemutatva termékeiket.

Rosalia Fesztivál: Egy fesztivál a rozé borok népszerűsítésére.

Budafoki Pezsgő- és Bornapok: A pezsgő és bor kultúráját ünneplő rendezvény, ahol a helyi borászatok mutatják be termékeiket.

Tapolca Pisztráng Fesztivál: Ezen a rendezvényen a helyi borászatok is jelen vannak, hogy bemutassák boraikat a látogatóknak.

Borjour Magnum: A borászatok nagyobb rendezvénye, ahol prémium borokat kóstolhatnak a látogatók.

Vinoszféra Szeged: Helyi borfesztivál, amely lehetőséget biztosít a borászatok számára, hogy közvetlen kapcsolatba lépjenek a fogyasztókkal.

ProWein: Nemzetközi borfesztivál, ahol a borászatok világszinten képviselhetik termékeiket.

Ezek az események nemcsak a borászatok marketingjét segítik, hanem hozzájárulnak a borturizmus fejlődéséhez is, hiszen a látogatók közvetlenül tapasztalhatják meg a helyi borok különlegességeit.

A következő kérdésből azt is megtudhattam, hogy a rendezvényeken való megjelenés közel 30%-a az éves árbevételének.

Értékesítési stratégiák

A kérdőívben kíváncsi voltam még az értékesítési stratégiákra.

A borászatok értékesítési módszereinek sokszínűsége kulcsfontosságú a sikeres piaci jelenlét szempontjából. A válaszok alapján a következő megállapításokat tehetjük:

Közvetlen kapcsolat a vásárlókkal: A pincéből történő értékesítés (66,7%) lehetőséget ad arra, hogy közvetlen kapcsolatot építsenek ki a fogyasztókkal, ami növeli a vásárlói hűséget.

Online jelenlét: A webshop (73,3%) kiemelkedő szerepet játszik, lehetővé téve a kényelmes és gyors vásárlást, ami különösen fontos a modern fogyasztók számára.

Széleskörű elérhetőség: A kereskedelmi hálózaton keresztüli értékesítés (80%) segít a borászatoknak abban, hogy szélesebb közönséget érjenek el, ami növeli a láthatóságot és az értékesítési lehetőségeket.

Éttermekkel való együttműködés: Az éttermekkel való kooperáció (86,7%) erősíti a borászatok piaci pozícióját, mivel az éttermek minőségi kínálatuk részeként népszerűsíthetik a borokat.

Saját rendezvények: A saját boros rendezvényeken történő értékesítés (60%) lehetőséget ad arra, hogy a borászatok közvetlen élményt nyújtsanak a látogatóknak, erősítve ezzel a márkahűséget.

Külső rendezvények: A külső boros rendezvényeken való részvétel (53,3%) új vásárlói köröket vonzhat, ami szintén hozzájárulhat a bevételek növeléséhez.

Ezek az értékesítési stratégiák együttesen segítik a borászatokat abban, hogy alkalmazkodjanak a piaci igényekhez, és fenntartsák versenyképességüket.

Marketing tevékenység

Offline marketing eszközök közül a többség, 36-36%-ban megállítótáblát valamint szórólapot használ, míg az online értékesítést az alábbi diagram szemlélteti (25. ábra)

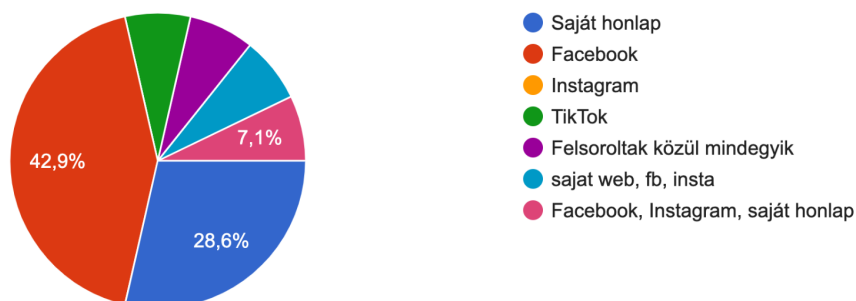
Az online marketing terén a Facebook kiemelkedő szerepet játszik, mint a válaszadók elsődleges kommunikációs csatornája. Ez a platform lehetőséget biztosít a borászatok számára, hogy közvetlen kapcsolatot építsenek a vásárlóikkal, frissítéseket osszanak meg, és interakcióba lépjenek a közönséggel. Emellett sok válaszadó a saját weboldalát is használja a vásárlókkal való kommunikációra. A weboldalak nemcsak információt nyújtanak a termékekről, hanem lehetőséget kínálnak online rendelésre is, ami fontos a modern vásárlási szokásokban. Több borászati a különböző kommunikációs csatornák kombinálásával próbálja növelni értékesítési lehetőségeit. Ezzel a többcsatornás megközelítéssel szélesebb közönséget érhetnek el, és hatékonyabban válaszolhatnak a vásárlói igényekre. Ez a stratégia segít a borászatoknak abban, hogy a digitális térben is megjelenjenek, és növeljék a márka láthatóságát, ezáltal hozzájárulva a sikeres értékesítéshez. (23. ábra)

23.ábra: Marketing tevékenység

(forrás: saját szerkesztés)

Online

14 válasz

A BalatonBor márkának a megkérdezettek közül kevesen tagjai, mindössze három pincészet, azonban ezek azok a pincészetek, melyek a legnagyobb területen gazdálkodnak, 40 ha, 9,5 ha valamint 9 ha. Ez a megállapítás fontos következtetéseket von le a BalatonBor márka tagjainak összetételéről és a márka kritériumairól. A három említett pincészet, amelyek a

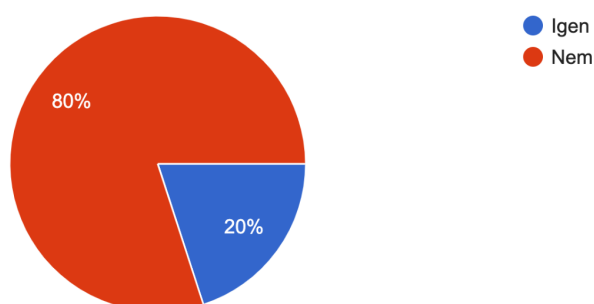
legnagyobb területen gazdálkodnak, jól mutatja, hogy a BalatonBor márka a nagyobb, termelési kapacitással rendelkező borászatokra fókuszál. (24. ábra)

24. ábra: BalatonBor-nak tagjai-e?

(forrás: saját szerkesztés)

A Balaton Bor-nak, mint régiós bormárkának tagja-e a pincészet?

15 válasz

Visszajáró vendégek

Arra a kérdésre, hogy a visszajáró vendégek köre bővült-e az elmúlt időszakban, 93% igennel válaszolt, ami elképesztő eredmény, lássuk hogy hány százalékkal:

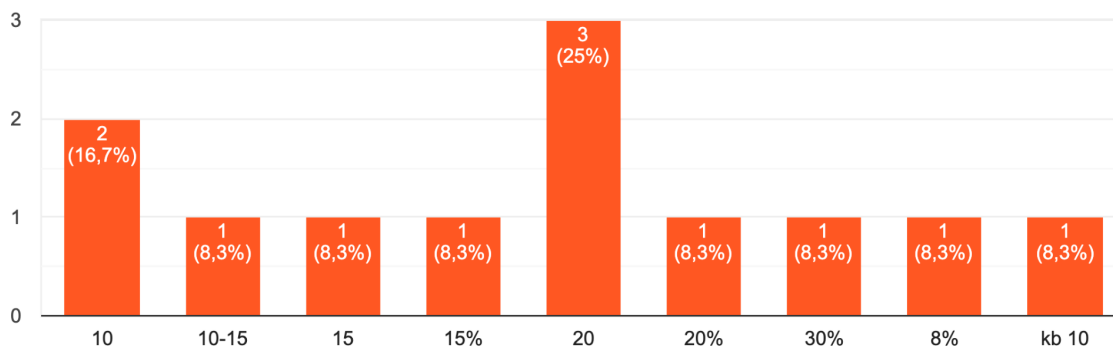
A diagram alapján megállapítható, hogy a visszajáró vendégek aránya átlagosan 20-25%-kal növekedett, ami jelentős potenciált mutat a Badacsonyi borvidék borturizmusában. Ez a növekedés nemcsak a helyi borászatok iránti érdeklődés növekedését jelzi, hanem a borvidék vonzerejének erősödését is, amely alapvető bizonyítéka a borturizmus sikerének. A visszajáró vendégek jelenléte kulcsszerepet játszik a fenntartható turizmus fejlődésében, hiszen a hűséges vásárlók nemcsak a borászatok bevételeit növelik, hanem hozzájárulnak a helyi gazdaság és kultúra fejlődéséhez is. (25. ábra)

25. ábra: Hány százalékkal nőtt a visszajáró vendégek száma?

(forrás: saját szerkesztés)

Ha igen, hány %-al?

12 válasz

Bor értékesítésének receptje

Az utolsó kérdésben arra voltam kíváncsi hogy a pincészetek saját elmondásuk szerint milyen üzleti stratégia vált be, és hogy a bor értékesítésében mi játssza a legnagyobb szerepet.

A pincészetek szerint a bor értékesítése során a következő fő szempontok kiemelkedő fontosságúak:

1. Minőség: Szinte minden válaszban fellelhető volt a minőség fontossága. A bor minősége a legfontosabb tényező, amely meghatározza a fogyasztók választását. Az íz, a struktúra és a szőlőfajták megfelelő kombinációja kulcsfontosságú.
2. Személyes jelenlét: A válaszadók hat esetben említették a személyes jelenlét fontosságát, azaz a válaszadók közel felének az a tapasztalata, hogy jelen kell lenni. A borfesztiválokon és kóstolókon való aktív részvétel elengedhetetlen a fogyasztói kapcsolatok kiépítéséhez. A személyes interakció segít a borászoknak bemutatni termékeiket és kialakítani a vásárlók bizalmát.
3. Minőség és megjelenés: A borok csomagolása és megjelenése, valamint a jól felépített kereskedelmi stratégia szintén fontos szerepet játszik az értékesítésben. A vonzó design és a márka arculata vonzza a vásárlók figyelmét.
4. Brand ismertsége: A borászatok számára elengedhetetlen a brand ismertsége, amelyet következetes portfólióépítéssel és marketingtevékenységgel érhetnek el.
5. Személyes kapcsolattartás: A vendégekkel való folyamatos kapcsolattartás, valamint a megfelelő kommunikációs eszközök használata (például közösségi média) segíti a vásárlók megtartását és új ügyfelek vonzását.
6. Célközönség megtalálása: A pincészetek számára fontos, hogy tisztában legyenek célközönségükkel, és ennek megfelelően alakítsák ki marketingstratégiájukat.

7. Zéró tolerancia eltörlése: Azaz aki autóval jön, is ihasson legalább egy pohár bort.

Ezek a szempontok összességében hozzájárulnak a borok sikeres értékesítéséhez, és segítik a pincészeteket abban, hogy versenyképesek maradjanak a piacon.

Kutatásom alapján kutatási kérdéseimet, mely szerint - hogyan képes ez a borvidék ennyi embert vonzani, és milyen tényezők járulnak hozzá ahhoz, hogy a borturizmus révén egyes térségek fejlődjenek – megválaszoltam, célkitűzéseimet megvalósítottam.

Hipotéziseimet a következőképpen igazolom (3. táblázat):

3. táblázat: A hipotézisek igazolása

(forrás: saját szerkesztés)

Hipotézis	Hipotézis leírása	Hipotézis igazolása Igazolt/Nem igazolt/ részben igazolt/
H1	Egy-egy boros rendezvény, fesztivál jelentős szerepet játszott a Szent-György hegy, valamint a kisebb és kevésbé ismert Tóti-hegy felvirágoztatásában.	Igazolt (1-2 táblázat, 10-15. ábra)
H2	A borászatok többsége a Covid időszak alatt fejlesztette a borászat termék- és szolgáltatás palettáját.	Igazolt (19. ábra)

5. Következtetések és javaslatok

A Badacsonyi borvidéken végzett kutatásom alapján megállapítható, hogy az utóbbi időszakban megnövekedett borturisztikai események jelentős mértékben vonzották a turistákat a borvidékre. A vizsgálat során számszerű bizonyítékok is születtek, amelyek alátámasztják ezt a tendenciát: a vendégéjszakák számának emelkedése és a borászatok vendégforgalmának növekedése egyaránt azt jelzi, hogy a borvidék egyre népszerűbb úti cél a látogatók körében. Ezek az eredmények hangsúlyozzák a borturizmus fontosságát a helyi gazdaság fejlődésében.

Javaslatok:

1. Több rendezvény szervezése: Javasolt, hogy a pincészetek évente több rendezvényt tartsanak, akár a már meglévő programok bővítésével, akár új témák bevezetésével, mint például bor- és gasztronómiai fesztiválok.
2. Célzott marketing: Érdemes lenne fejleszteni a marketingstratégiákat, beleértve a célzott online hirdetéseket, hogy még több potenciális vendéget elérjenek. Az online kampányokat szorosabbra kellene fűzni a helyi eseményekkel.
3. Szolgáltatások bővítése: A borászatok gondolják át a szállás- és wellness szolgáltatások bevezetését, hiszen ezek jelentősen növelhetik a látogatók kényelmét és az eltöltött időt a borvidéken.
4. Képzések és oktatás: A látogatók élményeinek fokozása érdekében érdemes lenne különböző boros oktatási programokat, workshopokat kínálni, amelyek a borkészítés folyamatát és a borkóstolás fortélyait mutatják be.
5. Helyi közösség bevonása: A helyi közösségek, éttermek és más szolgáltatók bevonása a programokba segíthet a borvidék turizmusának fellendítésében, valamint a helyi gasztronómia népszerűsítésében.

Ezek a javaslatok hozzájárulhatnak a Badacsonyi borvidék turizmusának fejlődéséhez, és segíthetnek a borászatok számára a fenntartható növekedés elérésében.

A kérdőíves kutatás alapján megállapítható, hogy a Badacsonyi borvidék fejlődése érdekében kulcsfontosságú a következő három tényező:

6. Összefogás: A helyi borászok és közösségek együttműködése elengedhetetlen a borvidék sikeréhez. Az együttműködés révén megoszthatják tapasztalataikat, és közösen fejleszthetik programjaikat.

7. Minőség megtartása: A borvidék hírnevének megőrzése érdekében fontos a magas színvonalú borok és szolgáltatások biztosítása. A minőségi termékek iránti elkötelezettség növeli a látogatók bizalmát.

8. Jó stratégia követése: Egy átgondolt és hosszú távú stratégia kidolgozása segíthet a borvidék piaci pozíciójának megerősítésében, a turizmus fellendítésében, valamint a fenntartható fejlődés biztosításában.

Ezek a tényezők együttesen hozzájárulhatnak a borvidék sikeréhez.

6. Összefoglalás

A Badacsonyi borvidék kiemelkedő turisztikai célpont, amely különösen a nyári, de a tavaszi és őszi időszakban is vonzó a látogatók számára. A vulkanikus hegyek és a Balaton által biztosított kedvező talajtani adottságok lehetővé teszik, hogy a helyi szőlőből kiváló minőségű borok készüljenek, amelyek akár nemzetközi szinten is megállják a helyüket.

A kutatásom során gyűjtött adatok rámutattak a borászati rendezvények és az idegenforgalom fellendülése, valamint a helyi borászatok forgalomnövekedése közötti szoros összefüggésre. Megfigyeltem, hogy a borfesztiválok és egyéb borkulturális események jelentősen hozzájárulnak a turisták számának növeléséhez, ugyanakkor a kevésbé népszerű desztinációk is képesek lehetnek a sikeres piaci pozícionálásra megfelelő marketing stratégiák révén.

Ezek az eredmények megerősítik, hogy a Badacsonyi borvidék nem csupán borászati értékeivel, hanem turisztikai potenciáljával is kiemelkedik, és a jövőben érdemes folytatni a helyi borászatok és a turizmus integrált fejlesztését.

Az vendégéjszakák számának COVID előtti valamint utáni vizsgálatával megszerzett adatok alapján képes voltam azonosítani a saját kutatásommal való összefüggéseket. A turizmus fejlődése és a bortermelés alakulása szoros kapcsolatban áll egymással, és a statisztikák alapján világosan látszanak a kölcsönhatások, amelyek a borvidék fejlődését meghatározzák. Ez a megközelítés nemcsak a múltbeli tendenciákra világít rá, hanem segít megérteni a borvidék jövőbeli potenciálját is, valamint a helyi közösségek számára rejlő lehetőségeket.

A Badacsonyi borvidéken a vendégéjszakák száma az utóbbi években folyamatosan nőtt, különösen a kisebb településeken, amelyek a COVID időszak után is felfelé íveltek.

A borászatok nagyrészenek véleménye szerint a COVID időszak után megnőtt a borkultúra iránti érdeklődés, és a borturisták száma is emelkedett. Az online értékesítési lehetőségek, mint a webshopok létrehozása, kulcsszerepet játszottak a borászatok fennmaradásában, és a későbbi értékesítések növekedésében. A pincészetek főként borkóstolókat, boros rendezvényeket, valamint pince- és dűlőtúrákat kínálnak. A rendezvények, mint a borfesztiválok, nagyban hozzájárulnak a borvidék népszerűsítéséhez. Az online marketing, különösen a facebook és saját weboldalak, a legfontosabb eszközök a borászatok számára a vásárlókkal való kommunikációban.

A borászatok nagy része részt vett pályázatokon, amely a pincészetek fejlődését segíti, így nem áll meg a fejlődés a borvidéken, egyre szélesebb termék és szolgáltatás palettával színesítik a borvidéket.

Összességében a Badacsonyi borvidék turizmusa és borászatainak jövője ígéretes, ha a borászatok képesek alkalmazkodni a piaci igényekhez és kihasználni a rendelkezésre álló lehetőségeket.

7. Irodalomjegyzék

badacsony.com honlap letöltés ideje: 2024. szeptember 14. forrás:
<https://badacsony.com/list-page/1230-prospektusok-terkepek>

BalatonBor, Letöltés ideje: 2024. október 14. forrás:
<https://bor.hu/szolo-fajtak/fehersh-zolo-fajtak-feherbor-stilusok/balatonbor>

Bordeaux Wine Festival (2023). Bordeaux Fête le Vin, (Letöltés: 2024.07.08.) forrás:
<https://www.bordeaux-wine-festival.com>

Csodálatos Magyarország honlap letöltés ideje: 2024. szeptember 20. forrás:
<https://csodasmagyarorszag.hu/cikkek/badacsony-lelegzetleallito-panorama-es-valtozatos-latnivalok>

Gaál B. - Párdányi M. (2006): Bormarketing Alfadat-Press Kft.,

Hall, C. M., Sharples, L., Cambourne, B. és Macionis, N. (2000). Wine Tourism Around the World: Development, Management and Markets. Butterworth-Heinemann.

Hegyközségek Nemzeti Tanácsa (2011-2023) (HNT) honlap Letöltés ideje: 2024. szeptember 08 forrás:
https://www.hnt.hu/wp-content/uploads/2024/03/Bortermeles-2011-2023_adat-1.pdf

Hegyközségek Nemzeti Tanácsa (2023) (HNT) honlap Letöltés ideje: 2024. szeptember 08 forrás:
<https://www.hnt.hu/wp-content/uploads/2023/06/Badacsonyi-borvidek-2023-aprilis.pdf>

Kozma P. (1995): A szőlő és borkultúra története Magyarországon, Magyar Borakadémia és Mezőgazdasági Könyvkiadó, Budapest

Lőrincz A., Ulcz A., Bodor P. (2015): Magyarország borvidékei. Oktatási segédlet. Szent István Egyetem, Szőlészeti Tanszék.

Magyar Államkincstár (MÁK) letöltés ideje: 2024. szeptember 1. forrás:
<https://hakka.allamkincstar.gov.hu/Adohatosag.aspx?ID=1010568>

Magyar Statisztikai hivatal (2014) KSH honlap letöltés ideje: 2024. szeptember 20. Forrás:
https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/pdf/moborvid_14.pdf

Melbourne Food and Wine Festival (2023). (Letöltés: 2024. július 18.). forrás:
<https://www.melbournefoodandwine.com.au>

Máté A. – Szabó G. 2012: A borturizmus Magyarországon. In: Aubert A. (szerk.): Magyarország Idegenforgalma: Szakkönyv és atlasz. Budapest, Cartographia Kft. pp. 42-45.

Molnár E. (2007): A Szekszárdi és a Villányi borvidék összehasonlító elemzése. (PHD értekezés) Kaposvár: Kaposvári Egyetem, Gazdaságtudományi kar letöltés ideje: 2024.10.2. forrás: <https://phd-kaposvar.uni-mate.hu/fajlok/1236771619-MA-ertekezes-full.pdf>

Nemzeti Jogszabálytár (NJT) honlap letöltés ideje: 2024. augusztus 16. forrás: <https://njt.hu/jogszabaly/2004-18-00-00>

Nemzeti Jogszabálytár (NJT) honlap letöltés ideje: 2024. szeptember 09. forrás: <https://or.njt.hu/eli/734169/r/2023/9>

Pálfi, Z. (2016). Bor és turizmus Magyarországon. *Közgazdasági Szemle*, 63(9), pp. 973-993.

Piskóti, I., Bene, Z., Marien, A., Nagy, K., & Szakál, Z. (2021): Borút, borturizmus- integrált fejlesztési koncepció, módszertan és menedzsment gyakorlat. *Turisztikai és Vidékfejlesztési Tanulmányok*, 4(3). Elérés forrás <https://journals.lib.pte.hu/index.php/tvt/article/view/4537>

Rioja Wine Harvest Festival (2023). Fiestas de San Mateo y la Vendimia Riojana, (Letöltés: 2024. július 18.). (forrás: <https://www.larioja.com/fiestas/sanmateo>)

Szabó, K. (2015). Társasági borturizmus: Együtt borozva. Magyar Turizmus Zrt. Évkönyv, pp. 45-56.

Tóth A. (2024): Modern Borturizmus, Wineglass, letöltés ideje: 2024. június 30. forrás: <https://wineglass-communication.hu/modern-borturizmus/>,

Várhelyi, T. (2012). Borturizmus, Líceum Kiadó, Eger

Várhelyi T. (2012): A borturizmus és jótékony hatásai, Turizmus online letöltés ideje: 2024. szeptember 12. forrás: https://turizmusonline.hu/cikkek/gasztr/a_borturizmus_es_jotekony_hatasai.html

Vinality (2023) Vinality - The World's Largest Wine Exhibition, <https://www.vinality.com>, (2024. július 18.).

Vinopédia honlap letöltés ideje: 2024. október 18. forrás: <http://www.vinopedia.hu>,

Ábrák jegyzéke

1. ábra: Magyarország borvidékeinek bemutatása térkép
2. ábra: Badacsonyi szőlőhegy
3. ábra: Magyarország bortermelése hl-ben
4. ábra: Badacsonyi borvidék bortermelése hl-ben
5. ábra: Badacsonyi borvidék demográfiai adatai
6. ábra: Vendégéjszakák, kereskedelmi szálláshelyek
7. ábra: Leszüretelt szőlő mennyisége
8. ábra: Újbor mennyiségében való különbségek (2011-2023)
9. ábra: Forgalombahozatali adtok
10. ábra: A Badacsonyi borvidék összes településére vonatkozó vendégéjszakák (2019, 2021, 2022, 2023)
11. ábra: Badacsonyi borvidék térkép
12. ábra: Badacsony, vendégéjszakák (2019, 2021, 2022, 2023)
13. ábra: Szent-György hegy vendégéjszakák (2019, 2021, 2022, 2023)
14. ábra: Szigliget, vendégéjszakák (2019, 2021, 2022, 2023)
15. ábra: Csobánc hegy, vendégéjszakák (2019, 2021, 2022, 2023)
16. ábra: Tóti-hegyi vendégéjszakák (2019, 2021, 2022, 2023)
17. ábra: A borászat hány hektáron gazdálkodik?
18. ábra: A pincészet bortúra állomás-e?
19. ábra: COVID időszak alatti fejlesztések
20. ábra: COVID időszak alatti átalakulás a vásárlásokban
21. ábra: Bevétel növekedés COVID után
22. ábra: Pincelátogatások gyakorisága
23. ábra: Marketing tevékenység
24. ábra: BalatonBor-nak tagjai e?
25. ábra: Hány százalékkal nőtt a visszajáró vendégek száma?

Táblázatok jegyzéke:

1. táblázat: Idegenforgalom és vendégéjszakák
2. táblázat: Vendégéjszakák hegyközségenként
3. táblázat: Hipotézisek igazolása

1. számú melléklet: kérdőív

- Mikor alapították a borászatot?
- Hány hektáron gazdálkodnak?.....
- Hány fő állandó munkatársuk van?.....
- A pincészet bortúra állomás-e?
 - igen
 - nem
- A COVID időszak alatt fejlesztették-e a termék- és szolgáltatás palettát? Ha igen, milyen szolgáltatással vagy termékkel?
 - nem
 - igen:
 -
- A COVID alatt volt-e átalakulás a vásárlások szerkezetében?
 - igen
 - nem

A COVID alatt milyen módon értékesítették a boraikat?

- saját webshopban
 - kereskedelmi forgalomban
 - bortársaságokon át
 - egyéb:
- A COVID előtti időszakhoz képest nőtt-e a bevételük?
 - nőtt
 - stagnál, kb. ugyanannyi
 - csökkent
 - Amennyiben nőtt a bevételük ez minek köszönhető? (több választás is lehetséges)
 - nagyobb területen gazdálkodunk
 - fejlesztettük a szolgáltatásokat
 - nőtt az érdeklődés a boraink iránt
 - nőtt az érdeklődés a szolgáltatásaink iránt
 - egyéb:.....
 - A COVID időszakot követően a Badacsonyi Borturizmus népszerűbbé vált-e mint azelőtt, megnőtt-e a borturisták és a rendezvények száma a borvidéken?
 - igen
 - nem
 - nem befolyásolta a COVID

- A pincészet milyen szolgáltatásokat kínál? (több választás is lehetséges)
 - borkóstolók
 - boros rendezvények/borvacsorák
 - pince-és dűlőtúra
 - szálláshely
 - wellness
 - gasztronómia
 - programok (sport, kultúra, szórakozás, stb.)
 - egyéb:.....

- Átlagban milyen gyakran vannak szervezett pincelátogatások?
 - hetente többször
 - hetente
 - havonta
 - igény esetén
 - egyéb:.....

- Ha vannak saját rendezvényeik, azokat milyen gyakran szervezik meg?
 - hetente többször
 - hetente
 - havonta
 - évi 2-3 alkalommal
 - igény esetén -
 - egyéb:.....

- Boraikat milyen módon értékesítik? (több választás is lehetséges)
 - csak a pincéből
 - saját webshopon át
 - kereskedelmi hálózaton át
 - éttermekkel kooperálnak
 - saját boros rendezvényeiken
 - külső boros rendezvényeken
 - egyéb:.....

- Milyen jellegű marketing tevékenységet végeznek, ha igen hol?

Offline:

 - plakát
 - megállító tábla
 - szórólap
 - TV/rádióreklám
 - egyéb:.....

Online:

 - Saját honlap

- Facebook
 - Instagram
 - Tiktok
 - Egyéb:.....
- A helyi bornapokon van-e standjuk?
- igen
 - nem
- Megjelennek-e külső rendezvényeken, fesztiválokon is standdal vagy /és borkóstolóval?
- Nem
 - Igen:.....

(Kérem nevezze meg, hogy milyen rendezvényeken!)

- A Balaton Bor-nak, mint régiós bormárkának tagja-e a pincészet?
- igen
 - nem
- A bevételekre milyen hatással vannak a rendezvények, borkóstolók?
A bevétel kb.hány %-a származik ezekből? %.
- Milyen időszak(ok)ban bonyolítják le a legnagyobb forgalmat, mely hónapokban?
.....
- A visszajáró vendégek köre bővült-e az elmúlt időszakban? Ha igen, hány %-al?
- nem.
 - igen, %-al.
- Pályázaton vettek-e részt az elmúlt időszakban?
- igen
 - nem
- Ha igen, mi volt a pályázat célja?
- Borászati fejlesztés
 - Turisztikai fejlesztés (pl. szálláshely, gasztronómia)
 - Attrakció fejlesztés
 - Egyéb:.....

- A pincészet tervez-e valamilyen fejlesztést a közeljövőben?
 - Nem
 - Igen:
 - Borászati fejlesztést
 - Turisztikai fejlesztést (pl. szálláshely, gasztronómia)
 - attrakció fejlesztést
 - Egyéb:.....

A bor értékesítésében mi játssza a legfontosabb szerepet ön szerint?

-

NYILATKOZAT

a szakdolgozat nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: Nagy Brigitta
A Hallgató Neptun kódja: QUWXWK
A dolgozat címe: A Badacsonyi Borvidék borturizmusának bemutatása
A megjelenés éve: 2024
A konzulens intézetének neve: Vidékfejlesztési és Fenntartható Gazdaság Intézet
A konzulens tanszékének a neve: Fenntartható Turizmus Tanszék

Kijelentem, hogy az általam benyújtott szakdolgozat egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, és az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkor szellemi tulajdon-kezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem MATER Hallgatói Dolgozatok repozitóriumába. Tudomásul veszem, hogy a megvédett és

- nem titkosított dolgozat a védést követően
- titkosításra engedélyezett dolgozat a benyújtásától számított 5 év eltelte után nyilvánosan elérhető és kereshető lesz az Egyetem MATER Hallgatói Dolgozatok repozitóriumában.

Kelt: 2024 év OKTÓBER hó 24 nap

Hallgató aláírása

NYILATKOZAT

Nagy Brigitta (név) (hallgató Neptun azonosítója: QUWXWK konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a szakdolgozatot áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót a záróvizsgán történő védésre javaslom / nem javaslom¹.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem^{*2}

Kelt: Gyöngyös, 2024. év _október hó _25. nap
október

Dr. Pálfi Edina
belső konzulens

¹ A megfelelő aláhúzendő.

² A megfelelő aláhúzendő.

